

Hele Verden i Skole

LÆSERAKETTEN

2014

SIERRA LEONE

GLOBAL CAMPAIGN FOR
EDUCATION
www.campaignforeducation.org

IBIS
Uddannelse skaber udvikling

**Læs mere om
bogens forfattere
og tegnere på
hjemmesiden
[heleverdeniskole.dk/
forfattereogtegnere](http://heleverdeniskole.dk/forfattereogtegnere)**

LÆSERAKETTEN

Alle børn har ret til uddannelse.
IBIS er med til at sikre, at alle børn i verden kommer i skole.
Når du læser historierne i LæseRaketten, er du med til at sætte fokus på børns ret til at gå i skole.

IBIS
Uddannelse skaber udvikling

LÆSERAKETTEN

2014

Velkommen til LæseRaketten 2014 / 4

TRIN 1 OG HØJTLÆSNING

David fra Banana Islands / 6

AF DORTHE NIELSEN

Brevet / 16

AF JØRN JENSEN

Fodbold gør mig stærk / 22

AF DORTHE NIELSEN

Kaptajn Cooks knogle / 28

AF CHARLOTTE BLAY

Tonio fra Nicaragua / 36

AF KATHRINE DALSGAARD OG EVELYN PINTO

■ Oplev Sierra Leone med alle sanser / 38

TRIN 2

Jesse bor i Freetown / 40

AF DORTHE NIELSEN

Drengen med de tre øjne / 46

AF CAMILLA WANDAHL

Musu vil være minister / 54

AF DORTHE NIELSEN

Sort som natten / 60

AF SØREN JESSEN

Karefa finder guld / **66**

AF DORTHE NIELSEN

- Hjælp Sierra Leones piger med at få en uddannelse / **72**
- Giv pigerne power / **74**
- Kom til aktionsdag og syng alle børn i skole / **76**
- Sidste års kampagne / **78**

TRIN 3

Løvebjergene - en historie fra slavetiden / **80**

AF KIM LANGER

Ånden i glasset / **88**

AF MALAN JACOBSEN

Når familien flytter / **95**

Salimatu – en ung mor / **96**

AF DORTHE NIELSEN

Lyra og trompetisten / **102**

AF LENE DYBDAHL

Velkommen til LæseRaketten 2014

- besøg børn og unge i Sierra Leone

Diamanter, guld, tropisk regnskov og Banana Islands. Umiddelbart lyder det som et drømmeland, hvor folk er rige, men virkeligheden er en anden.

Velkommen til Sierra Leone, et smukt land i Vestafrika, som har gennemgået en voldsom borgerkrig, hvor skoler og landsbyer blev brændt af, og mange mennesker døde eller var på flugt. En hel generation fik ikke lært at læse. De kæmper i dag, for at deres børn kommer i skole og får en god uddannelse.

LæseRaketten er i år fløjet til Sierra Leone for at møde David på Banana Islands, der elsker at læse, Karefa, som vasker guld efter skoletid, og Musu, som arbejder hårdt i skolen, fordi hun vil være minister. De er alle børn i et ungt demokrati, og de ved, at vejen ud af fattigdom går via uddannelse.

Der er stadig 57 millioner børn i verden, som aldrig sætter deres ben i en skole. Det er ikke godt nok! Der er kun et år til 2015, det år hvor verdens ledere har lovet, at alle børn kommer i skole. Når du læser i LæseRaketten, så er du med til at gøre verdens ledere opmærksomme på, at alle børn har ret til at komme i skole.

Drømmelandet kan blive til virkelighed.

Børnene fra Sierra Leone vil gerne i skole.

Rigtig god læselyst

Helle Gudmandsen

Flyv med til Sierra Leone

Vi lander i det vestlige Afrika i et af Afrikas mindste lande, Sierra Leone.

Vi mødes af en tung bølge af varm og fugtig luft. Det er, fordi vi er kommet tæt på ækvator, hvor klimaet er tropisk. Det er det varmeste klima i verden, hvor det aldrig bliver frostvejr. I stedet bliver det regntid, hvor der kan falde næsten fem meter regn fra maj til december.

Jorden, vi træder ud på, er rød, fordi den er fuld af jern. I Sierra Leone kan man finde mange slags værdier i jorden. Der er både diamanter og guld. Alligevel er Sierra Leone et fattigt land.

Vi tager ind til hovedstaden Freetown. Den har sit navn, frihedsbyen, fra dengang slaverne i 1787 kom tilbage fra USA og blev frie igen. Byen ligger ned til vandet i et bakket landskab. I centrum står det store bomuldstræ, der er så stort, at det i gamle dage blev brugt af sømænd til at finde vej.

I horisonten kan vi se Sierra Leones bjerge. I 1462 kom en opdagelsesrejsende fra Portugal hertil. Han syntes, at de bløde bjergtoppe lignede løver, der ligger ned. Derfor kaldte han landet for Sierra Leone, som betyder Løvebjergene, selvom der ikke er flere løver tilbage i Sierra Leone.

David

David fra Banana Islands

TEKST: DORTHE NIELSEN

FOTO: WILLIAM VEST-LILLESØE OG DORTHE NIELSEN

Se lige mig! Jeg kan gå på kanten af båden uden at falde ned. Hver dag går jeg ned til stranden, når min far skal ud og fiske. Det er hans arbejde. Jeg sidder tit på en sten og læser. Hvis min ven Emmanuel også er her, leger vi. Nogle gange snakker vi bare eller danser for sjov.

Jeg hedder David, og det gør min far også. Jeg er 8 år. Jeg bor på en ø. Den hedder Dublin og ligger på Banana Islands – det betyder Bananøerne. Vi har masser af hvide strande og skov på min ø.

Jeg bor sammen med min far i det lille hus med den blå dør. Min storebror Prince bor i Freetown. Det er hovedstaden i Sierra Leone. Min mor bor ikke hos os mere. Så vi er bare mig og min far i huset. Vi bor tæt ved vandet. Når jeg ligger i min seng, kan jeg høre bølgerne i mørket.

I dag har min far fanget flere fisk. Den her er en sandmakrel. Vi spiser den med ris og sovs. Det smager godt. Jeg kan også godt lide kartoffel-blad-sovs. Sovsen bliver kogt på blade fra søde kartofler. Vi blander mosedede jordnødder i. Vi laver mad på bålet i vores lille køkken. Det er mig, der fejer. Og min far skal lære mig at lave mad.

Jeg har en rigtig god ven, der hedder Darlington. Han er 9 år. Han er meget større end mig. Når jeg hopper rigtig højt, bliver jeg næsten lige så stor som ham. Vi leger tit røvere og soldater. Vi leger også på stranden. Den bedste strand er Big Sand Beach, synes jeg. Det er, fordi den er så stor. Jeg må ikke lege i vandet for min far. Jeg skal først lære at svømme, når jeg bliver større.

Hjemme hos Darlington har de en bog om Danmark. Vi har fået lov at kigge i den. Jeg kan godt lide billederne af vand og både. Og så de store borge. Bogen er på engelsk. Den er svær at læse.

Mit sprog hedder krio. Det snakker jeg med mine venner. I skolen lærer jeg engelsk. Engelsk er mit bedste fag. Min far har engang været lærer. Derfor har vi mange bøger i huset. Jeg læser en, der hedder "The Red Flag". Hvad mon det hedder på dansk?

Jeg går i 3. klasse. Jeg har mange venner i skolen. I frikvarterne leger vi og spiller fodbold. Til næste år skal jeg gå i skole i Freetown. Min far siger, at det er en bedre skole. Det er ikke alle, der kan flytte skole. Derfor læser jeg hver dag for at blive rigtig god til engelsk. Jeg skal nok bo hos min storebror og vores onkel og tante.

Banana Islands

Banana Islands består af tre små øer. På den ene ø bor der ingen mennesker. På de to andre bor der cirka 900 mennesker. De fleste lever af at fiske. De to øer hedder Dublin og Ricketts. De hænger sammen med en smal tange, som bliver oversvømmet ved højvande. Skoven på Banana Islands er regnskov. Der er mange forskellige træer og buske. I skoven lever der aber, egern, slanger, flagermus og masser af fugle. Luften er meget fugtig og varm. Du kan se film om David og Banana Islands på hjemmesiden.

heleverdeniskole.dk/david

Brevet

TEKST: JØRN JENSEN · ILLUSTRATIONER: GISELE VERMELHO MÜNZNER

”Kom nu,” siger Arif, der er hendes bror. ”Vi må ikke komme for sent i skole.”

”Ja, ja,” siger Salina.

Hun lægger et brev i sin taske. Det er krøllet og ikke hvidt, som da hun fik det. Der er også kommet en lang flænge i det.

Det er mere end et halvt år siden, hun fik brevet. Det er fra Sofie, der bor i et land, som ligger langt væk. Landet hedder Danmark.

”Skynd dig,” siger hendes mor og løfter tasken op på ryggen af hende. Hun kysser Salina på panden og lader hånden glide hen over hendes sorte, krusede hår. ”Bliv dygtig og gør, som læreren siger. Husk, at Sofie tænker på dig. Det er hende, der sender penge, så du kan gå i skole.”

Det ved Salina. Hendes mor har sagt det mange gange. De fleste børn kan kun gå i skole, fordi der bliver sendt penge til dem. Det er længe siden, at Sofie har sendt brev. Har Sofie glemt hende?

Salina skrev til hende for to uger siden. Hvorfor skriver Sofie ikke? Bare hun ikke også holder op med at betale til skolen. Det tør hun ikke tænke på.

Salina har et foto af Sofie. Det hænger over hendes seng. Hver aften siger hun godnat til hende.

Sofie er meget smuk. Hun har langt, lyst hår og er helt hvid i huden, og hun smiler så dejligt. Salina ville ønske, at Sofie boede hos hende. Så kunne de gå i skole sammen.

”Kom nu, Salina,” kalder Arif. Han er allerede ude på vejen.

Salina løber ud på den hullede vej, hvor Arif venter. Det er kun inde i byen, der er asfalt på vejene. Skolen ligger i en by to kilometer ude af vejen. De har ingen cykler, så de går. Andre børn er også på vej til skolen.

Der er stille. Kun de dæmpede stemmer fra dem, der går, kan høres. Så langt hun kan se, er der mennesker på vej til byen. Nogle kvinder bærer krukker eller bylter på hovedet.

Over dem svæver store fugle. Det er ørne, der er på jagt. Af og til høres deres skrig.

På begge sider af vejen vokser der siv og buske. Og ude i det fjerne ligger bjergene. Det er endnu ikke blevet så varmt. Det nyder hun, for når solen står højt, så bliver det alt for varmt.

Endelig er de ved skolen og hører børn, der råber. På pladsen foran spiller nogle drenge fodbold. Salina går ind i klassen, >>

hvor hendes veninder er. Her taler alle lavt. Der er mange borde og stole. For der skal være plads til 45 børn.

Lidt efter kommer deres lærer. Hun smiler og kalder på Salina. ”Værsgo,” siger hun. ”Der kom brev til dig i går.”

Salinas hjerte hopper af glæde. Det er fra Sofie. Hun åbner det og ser, at der er fotos med.

De er af Sofie, der står i en masse hvid sne. Hun sidder også i en snehule, hvor der er tændt små lys. Det ser rart ud. Salina ville ønske, at hun var hos hende.

De andre børn står rundt om Salina. De griner, da de ser sneen. De har aldrig rørt ved sne, for det sner ikke i Sierra Leone.

Brevet er på engelsk. Det får Salina sin lærer til at læse højt. Nu er Salina glad. Sofie har alligevel ikke glemt hende.

Så kan hun blive ved med at gå i skole.

Je suis très contente de
recevoir votre lettre. J'ai
très envie de vous aller
visiter. J'espère que vous
êtes bien. Je vous embrasse
tous. À bientôt.
Sofie

Sofie

Memunatu

Fodbold gør mig stærk

TEKST: DORTHE NIELSEN · FOTO: WILLIAM VEST-LILLESØE

”Spil mig!” De forpustede stemmer kommer nærmere. En flok børn spiller fodbold på en stor åben plads. De er på vej ned mod målet i den ene ende af pladsen. Der er både piger og drenge.

De løber hurtigt. Også dem, der spiller på bare tæer eller med klipklappere. ”Jaaa, mååålll!”

Nogle gule trøjer lyser op i flokken. En af dem tilhører 9-årige Memunatu. ”Jeg har spillet fodbold i et år, og jeg synes, det er rigtig sjovt,” fortæller hun.

Memunatu står med bolden i hænderne, mens hun fortæller. Der er ikke mange lyse pletter på bolden. Den er mest brun. Det er nemt at forstå, når man kigger på banen. Der er stadig mudder og mange vandpytter. I regntiden er det umuligt at spille. Men nu er det ved at være slut med regnen, og både børn og voksne har arbejdet på at gøre en bane klar.

Memunatu bor i Kroo Bay, et af Freetowns slumområder. Husene her er bygget af træ eller blik og ligger helt tæt. Kroo Bay strækker sig ned mod vandet. Men stranden er helt begravet i affald, der har hobet sig op gennem mange år. Der kan ikke køre biler eller motorcykler i de små, smalle gyder. Fordi husene er så små, leves livet mest udenfor. Børn og voksne går rundt sammen med grise, geder og høns. Her leges, laves mad og vaskes tøj. Børn pjasker i opvaskebaljer, og det farvestrålende tøj hænger til tørre alle vegne. De fleste, der bor her, er fattige.

Der skal være tid til fodbold

Den klub, Memunatu spiller i, hedder FANT - Football for A New

Tomorrow. På dansk kunne man sige: Fodbold for en ny fremtid. Klubben arbejder både med fodbold og med at gøre det fattige Kroo Bay til et bedre sted at bo.

På Memunatus hold er alle pigerne mellem 8 og 12 år. De har lige fået ny træner. Hun hedder Martha. Hun skal både træne pigerne og lege med de mindre børn. Martha er også dygtig til at danse. Så når de mødes til træning, spiller de både fodbold og danser. Martha er rigtig god og sej, synes Memunatu.

Hendes hold træner fire gange om ugen. De dage har hun travlt. Hun skal i skole. Men hun har også pligter hjemme. Hun rydder op, henter vand og fejer i huset, og hendes skoleuniform skal være i orden. Nogle dage skal den vaskes og stryges.

Men fodbold vil hun have tid til. "Når jeg spiller fodbold, kommer jeg i god form. Jeg får mere selvtillid. Fodbold er med til at gøre mig glad og stærk," siger Memunatu og smiler. "Og så holder vi sammen," tilføjer hun, mens hun peger på gruppen af børn foran målet.

Kroo Bay er et slumkvarter i hovedstaden Freetown. Her bor mange mennesker i meget små huse.

Memunatu er adopteret

”Jeg bor sammen med min far og mor og min lillebror, Abdul,” fortæller Memunatu. ”Abdul er 6 år. Min far hedder Osman og min mor hedder Kadie.” Memunatu smiler lidt genert og holder en lille pause. ”Min far og mor adopterede mig, da jeg var en uge gammel. Så jeg har altid boet sammen med dem.”

Hendes far Osman fortæller, at Memunatus biologiske forældre var syge og ikke kunne tage sig af hende. De lever ikke mere. ”Jeg har altid været hendes far,” siger han alvorligt og klapper hende på håret.

”Så spiller vi,” råber han pludselig og hugger bolden fra Memunatu med et grin. I løbet af et øjeblik løber en stor flok børn rundt og prøver at få bolden fra den høje mand i den orange fodboldtrøje.

Osman er træner for de større piger og drenge. Han er selv helt vild med fodbold. ”Fodbold har ændret manges liv,” fastslår han. ”Børn og unge har noget at lave. Og de bliver holdt væk fra gaden.”

Jeg drømmer om at få min egen restaurant

Der er ingen store huse i Kroo Bay, og Memunatu og hendes familie bor i to små værelser. Værelserne er hyggelige med møbler og billeder på væggene. Familien har også et tv. En stor plakat fortæller, at Manchester United er favoritholdet.

Memunatu er vild med fodbold. Men hun er også rigtig glad for at gå i skole. Hun går i 5. klasse, og hendes bedste fag er engelsk. ”Jeg klarer mig godt i skolen. Jeg læser mine lektier hver dag,” fortæller hun.

Ud over fodbold og skolen er der én ting mere, som Memunatu interesserer sig for. Det er at lave mad. ”Når jeg bliver voksen, vil jeg gerne have min egen restaurant. Den skal ligge her i Kroo Bay, for det er her, jeg har min familie og mine venner.”

Memunatu kigger ud mod den store plads. Der er stadig gang i fodbolden. ”Jeg er med igen,” råber hun og løber hen mod målet med et stort smil på læben.

Læs mere om klubben FANT og mød flere fodboldpiger på hjemmesiden.

heleverdeniskole.dk/memunatu

Kaptajn Cooks knogle

TEKST: CHARLOTTE BLAY · ILLUSTRATIONER: LYKKE BIANCA

Alex stirrer på knoglen. Den er lang og brun. Rigtig gammel. Hans mor og far læser skiltet under knoglen. "Det er kaptajn Cooks lårknogle," siger far. "Der står, at man ikke må røre ved den."

"Er det derfor, der er en vagtmand ved døren?" spørger Alex.

"Sikkert," nikker mor.

De holder ferie på Hawaii. Ferie betyder, at man skal gå på museer. Alex vil hellere på stranden og finde nogle børn at lege med. Nu peger hans far på malerierne.

"Der har vi Kaptajn Cook, som opdagede Hawaii. Flot fyr i sin blå uniform. Og der er hans sejlskib. Det hedder RESOLUTION."

"De indfødte slog Cook ihjel," læser mor. Hun gyser lidt. "Der står, at hans knogle har **mana**."

"**Mana**?" Alex synes det er et mystisk ord.

"**Mana** betyder, at knoglen har en særlig kraft," siger mor.

Alexs mor og far går videre til næste rum.. Men Alex bliver stående foran knoglen. Den har **mana**. Og man må ikke røre ved den. Det kan måske være farligt. Han skæver over til vagtmanden, der har en stor, flad musling i en kæde om halsen. Han står og vipper på sandalerne med halvt lukkede øjne. Ser ingenting.

Ganske langsomt rækker Alex hånden frem og rører ved knoglen. Hans hånd lukker sig omkring den helt af sig selv. Knoglen ryster. Han vil slippe men kan ikke. Det gør ondt i hans hånd. Han vil skribe, fordi han ikke kan slippe knoglen, men der kommer ingen ord ud af munden. Først da han tager den anden hånd til hjælp og trækker til, kommer han løs. Vagten ser på ham. Hans sorte øjne glimter venligt, og der er et lille smil på hans brede læber bag det hvide skæg. Muslingen glimter på hans bryst.

Han peger på en dør med et viftende forhæng. Det må være der, hans mor og far gik hen. Alex skynder sig gennem døren.

Den skarpe sol får ham til at misse med øjnene. Han indsnuser lugten af saltvand. Bølgebrus fylder ørerne. Han ser en hvid sandstrand fuld af børn, der tumler sig i vandet. Solen får deres brune hud til at glinse. Flere af dem har fået øje på Alex. De snakker i munden på hinanden og råber: "Aloha! Aloha!" Det er ikke svært at forstå.

"Hej, hej. Aloha," råber han til dem.

En af pigerne peger på sig selv og siger: "Kaimai."

Så peger Alex også på sig selv og siger: "Alex."

Børnene griner og råber: "Alex! Alex!"

Kaimai tager ham i hånden og trækker ham med ned mod vandet. Alle børnene kaster sig i bølgerne med tøj på. Så gør Alex det også. De svømmer rundt og dykker efter muslinger. Kaimai giver ham en flot skal, der blinker i sølv og lyserødt. Han griner og putter den i sin våde bukselomme.

Kaimai vrider vand af sine lange sorte krøller. Hendes ansigt smiler.

En klikkende lyd blander sig med bølgebruset, og Alex ser nogle store fisk skyde gennem vandet. Nej, det er ikke fisk. Det er delfiner! Dem har han set, når han var på stranden med sin mor og far. Deres rygfinner stak op af vandet, når de svømmede forbi langt ude i havet.

Men nu kommer delfinerne helt hen til børnene. De dukker op og klapper med de lange næb og piber højt som sirener.

"Aloha!" råber han. "Skal vi lege?"

Delfinerne springer op over vandet og slår med halerne. Alex

væltet og kommer ned under vandet. Han spræller med arme og ben. Men så opdager han, at det slet ikke er svært at svømme under vandet. Han tager lange seje tag. Svømmer op og trækker luft. Dykker ned igen. Lige foran ham kommer der en stor delfin og dytter ham på næsen.

"Aloha," bobler han og svømmer rundt sammen med den store fisk. De dukker op af vandet på samme tid, og delfinen slår et slag med halen, så det sprøjter. Hvor er det sjovt at svømme med delfiner!

Inde fra land skærer en dyb tone gennem luften. Alex opdager en mand, der står på toppen af et bjerg og blæser i en konkylie. Foran ham knejser en stor statue mod himlen.

Kaimai peger på statuen, der har et vældigt hoved og en sær hat.

"Lono," siger hun.

"Lono," lyder det rundt om ham, og brune folk kommer løbende med armene rakt i vejret.

Det må være en, de tilbeder, tænker Alex. Deres gud måske.

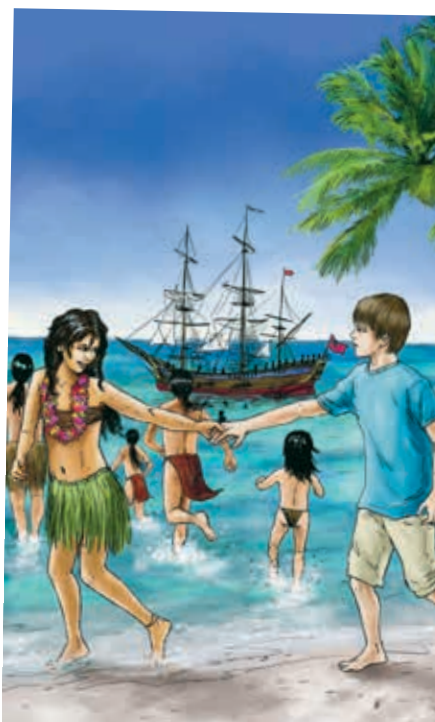
Manden på bjerget løfter konkylien op over hovedet og råber:

"Lono!" Så peger han ud over havet. Alle vender sig og ser ud over det store vand. Langt ude skimter de et hvidt sejl. Som en fugl glider det nærmere, indtil det bliver til et skib.

"Lono! Lono! Aloha!"

Råbene gjalder ud over havet. Store og små smider, hvad de har i hænderne og løber gennem sandet. De plasker ud i vandet og svømmer af alle kræfter mod skibet. Hvad sker der? Alex står alene tilbage på stranden. Men Kaimai vender om.

"Lono," råber hun og peger på skibet. Så griber hun hans hånd og trækker ham med. De svømmer ud mod båden sammen med de andre. Kajaker med mænd og kvinder padler forbi dem. Alle vil ud og møde skibet. En stor dobbeltkano er

den første, der når frem. Den er fuld af krigere med spyd og køller. Foran i kanoen står en flot mand i fjerprydet hjelm og farvestrålende kappe. Han ligner en konge.

Alex svømmer rundt om skibet. Sømændene vinker oppe på dækket. Han staver sig igennem ordet, der er malet på den store båd: RESOLUTION. Jamen, så er det jo Kaptajn Cooks skib. Og nu genkender han den høje, hvide mand fra maleriet. Han stiger ned i en lille båd og bliver roet i land af sine søfolk. Det er jo ham Kaptajn Cook. Ingen tvivl om det. Han står der høj og flot i sin blå uniform.

Men da Alex prøver at forklare Kaimai, at det er kaptajn Cook, ryster hun på hovedet.

”Lono,” siger hun bestemt.

Da kaptajnen går i land med sine folk, bliver de omringet af børn og voksne, der råber: ”Aloha Lono! Aloha!”

Alle knæler og bukker sig dybt mod jorden for den hvide mand. Alle undtagen Alex. Han ved helt bestemt, at ham der ikke er guden Lono. Han er kaptajn Cook.

Flere kvinder springer op og lægger duftende blomsterkranse om halsen på den høje, hvide mand. Hans sømænd får også blomsterkranse. Kaptajnen og søfolkene går smilende med kongen i fjerkappen og hans krigere op ad bjerget mod statuen på toppen. Alle andre følger efter i et langt optog. De bærer maden på fade af træ og i flettede kurve.

Kaimai slæber på en stor klase bananer.

”Lad mig hjælpe dig,” siger Alex og tager fat. Solen bager, og hans tøj er allerede tørt.

Pladsen oppe på bjerget er på størrelse med to fodboldbaner. Der er et

tempel og mange udskårne figurer. Alex er imponeret. Foran statuen står en hvidskægget mand i lang kappe. På hans bryst hænger en stor flad musling. Det er nok en præst eller måske en slags vagtmand, tænker Alex.

Den hvidskæggede modtager kaptajnen og hans sømænd og byder dem at sidde foran Lonos statue. Så holder han en lang tale, hvor hvert andet ord er Lono. Og bagefter bliver der båret offergaver frem.

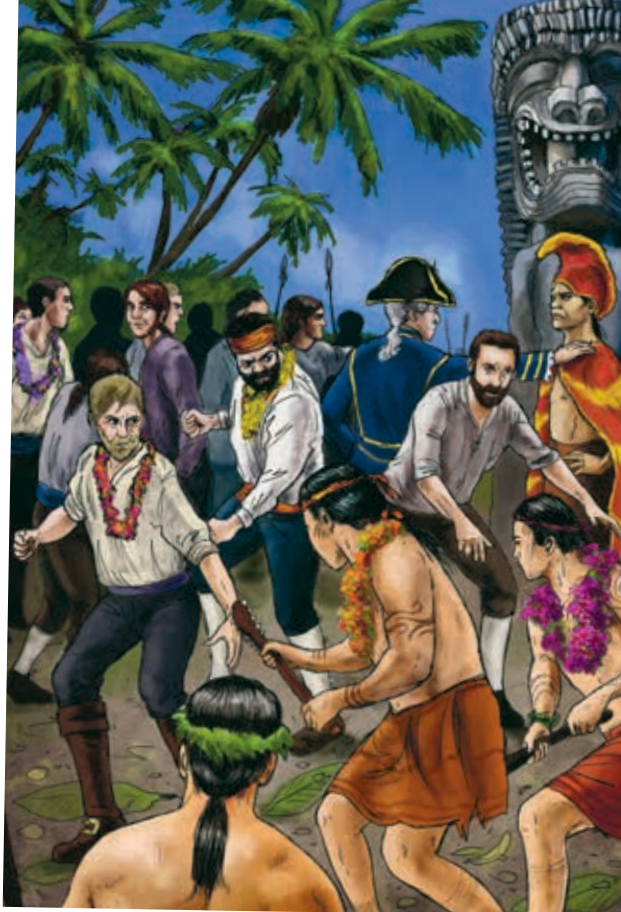
”Aloha Lono! Aloha Lono!”

Kaptajn Cook og hans mænd får overrakt gaver. Store, smukke konkylier.

Køller af træ med indlagte hjattænder og smukke sten. Fint vævede stoffer. Og kaptajnen selv modtager en hjelm pyntet med lange hanefjer. Den er næsten flottere end kongens, synes Alex.

Senere bliver der sat mad frem foran gæsterne. De får lækkert kød og fisk. Kæmpestore rejer og saftige frugter. Alt serveret på grønne blade. Imens er der underholdning. Dansetrommer spiller op, og kokosnødder slår takt til pigernes hurtige trin. Kvinderne synger og vrikker med numserne, så sivskørterne pisker om livet på dem. Flere af Kaptajn Cooks søfolk springer op og danser med dem.

Men nu bliver der uro. Kongens krigere begynder at tage søfolkenes knive og sværd. De kan rigtig godt lide deres våben af jern. Sømændene bander og prøve at holde fast på deres våben. Til sidst kommer de op at slås.

Det er ikke rart. Alex vil tilbage til sin mor og far. Men hvordan? Nede på stranden har nogle indfødte snuppet robåden fra RESOLUTION. De padler rundt i den, som om det er en stor, bred kano. Det vil Cook ikke finde sig i. Han springer op og råber vredt fra toppen af bjerget, at de skal holde sig fra robåden.

Alex mærker uro i maven. Han mærker også Kaimais hånd, der tager fat i hans. Hendes læber bæver. Søfolkene brøler af raseri, fordi deres våben er væk. De springer på krigerne. Slår med næver og sparker med støvler. De indfødte skriger op og banker løs med køllerne. Alex trækker Kaimai med om bag Lonos statue. Her står de med armene om hinanden og ryster af skræk.

Kaptajn Cook griber fat i kongen og rusker ham grundigt. Den flotte hjelm falder af, og de farvede fjer fra hans kappe flyver om ørerne på dem. Cook peger vredt ned mod robåden, som nogle indfødte prøver at padle væk i. Han rusker igen kongen. Men i samme nu sender krigerne en byge af spyd og køller gennem luften. Cook er ramt og synker sammen. Der ligger han og bløder foran statuen.

Der bliver helt stille. Så stille at bølgernes brusen nede ved stranden lyder som torden.

”Han er jo død,” hvisker Alex.

Kaimai smiler over hele hovedet.

”Lono,” siger hun og peger på kaptajnen.

Alex ryster på hovedet. Tror de virkelig, at Cook er en gud, der ikke kan dø?

Konkylens dybe dirrende toner høres igen fra pladsen. Søfolkene flygter. De stormer ned ad bjerget. Styrter hen over sandet og kaster sig ud i bølgerne. Svømmer som rasende, til de når det store skib. Snart er sejlene sat, og RESOLUTION glider bort over havet. Tilbage ligger deres døde kaptajn.

De indfødte prøver forgæves at få liv i den hvide mand. De banker på den store statue af Lono for at få hjælp derfra. Men Cook rejser sig ikke. Han ligger stiv og stille i sit blod.

Præsten med den store musling får øje på Alex og griber fat i ham.

Og mens Alex er ved at besvime af skræk, bliver han trukket hen til den døde mand.

”**Mana!**” råber den hvidskæggede og trykker Alexs hånd mod kaptajnens ben..

Det svimler for Alex. Han lukker øjnene. Tør ikke se mere. Tør ikke høre mere. Tør ikke mærke på noget.

”Alex! Alex!”

Det er hans mor og far, der kalder. Han får hånden til sig og åbner øjnene. Vagtmanden står og brummer i skægget, da Alex smutter ind gennem forhænget til museet.

Og der dukker hans mor og far op.

”Jamen står du her endnu, Alex?” siger mor. ”Du har vel ikke rørt ved den knogle?”

Alex skæver til vagtmanden. Der dirrer et lille smil bag hans hvide skæg.

Så mærker han sin fars arm om skulderen:

”Kom dog med, dreng. Du skal se kajakken og kongens hjelm med fuglefjer og kampkøllerne med hajtænder.”

Alex mærker på muslingen i lommen og giver den et lille klem.

Mana, tænker han.

Danske børn er vildt gode til spansk!

TEKST: KATHRINE DALSGAARD OG EVELYN PINTO

FOTO: FABIOLA VILLARREAL NÚÑEZ

Det er ikke hver dag, man modtager mere end 800 kort og breve fra børn i en helt anden del af verden. Og slet ikke, når man hedder Tonio og bor midt på en stor losseplads i Nicaragua. Du mødte ham måske sidste år, da LæseRaketten fløj til Nicaragua. Måske har du ligefrem skrevet et af de breve, som lige nu får Tonio til at smile stort?

Tonio har spredt alle brevene ud på sit køkkenbord, så han rigtig kan se dem. De fylder så meget, at de faktisk dækker det nederste af vinduet i det lille hus. Han glæder sig til at vise dem til sine venner. Tonio vil meget gerne skrive et brev tilbage til dig, som har skrevet til ham. Men 800 breve er nok lidt for mange at svare på. I stedet har han været smart, og han har skrevet et fællesbrev til alle jer børn i Danmark.

Nicaragua 2013

Managua, Nicaragua
d. 12. juli 2013.

Kære danske venner,

Jeg er helt vildt glad for alle jeres kort med de mange flotte tegninger og de fine hilsner på. Og så er de endda på spansk.

Jeg takker jer af hele mit hjerte for at huske på jeres lille ven i Nicaragua, og jeg glæder mig utrolig meget til at læse alle jeres kort. Indtil videre har jeg læst et brev fra en dreng, der hedder Arthur. Han skriver, at det nogle gange sner i Danmark, og at det bliver rigtig koldt. Jeg har aldrig set eller mærket sne. Her i Managua er det næsten altid varmt. Der er også en pige ved navn Line, som skriver, at hun er stor fan af Messi og Barcelona ligesom mig. Det er sjovt at tænke på, at vi har samme interesser, selv om vi lever så forskellige steder.

Tusind tak for jeres tanker. De varmer og gør mig glad i en lidt svær tid. Min bedstemor er nemlig syg. Ellers har jeg det godt. Vi er flyttet til et nyt hus ved lossepladsen, og jeg spiller stadig masser af fodbold.

De kærligste hilsner og et stort knus fra jeres ven i Managua,

Tonio

Oplev Sierra Leone med alle sanser

På hjemmesiden finder du seks spændende temaer om Sierra Leone. Du kan lære børnene fra LæseRaketten endnu bedre at kende. Se film og billeder fra de små landsbyer og den travle hovedstad. Læs om børns hverdag, arbejde og skolegang i Sierra Leone. Lyt til sierraleonsk musik og syng med. Bliv klog på landets historie om slaveri, borgerkrig og et nyt demokrati. Lær om afgrøder, råvarer og find lækre opskrifter. Lær sjove lege og lav selv fine smykker. Gå på opdagelse i Sierra Leones natur og mød vilde dyr.

SIERRA LEONES
BØRN

VÆRD AT VIDE OM
SIERRA LEONE

HVERDAG I
SIERRA LEONE

GULD OG
DIAMANTER

LYT, LEG OG LÆR

BØRNEARBEJDE

Se film om
børnene i
LæseRaketten.

heleverdeniskole.dk/laeseraketten

Jesse

Jesse bor i Freetown

TEKST: DORTHE NIELSEN

FOTO: WILLIAM VEST-LILLESØE OG DORTHE NIELSEN

Biler, motorcykler og taxaer dytter og snegler sig langsomt gennem rundkørslen. Man kommer hurtigere frem til fods. Midt i rundkørslen står et kæmpemæssigt bomulds-træ, det gamle vartegn for Freetown, som er hovedstad i Sierra Leone. Freetown er bygget på en stor skråning ned mod havet, og bomuldstræet kan tydeligt ses fra havet. En tur rundt i byen afslører hurtigt de store sociale forskelle blandt indbyggerne. Bymidten med sine store bygninger, flotte facader, kontorer og banker. Boligkvarterer med pæne huse, små forretninger, cafeer og skoler. Markedsgader, hvor folk opholder sig i timevis i håb om at sælge deres varer. Og ganske tæt på disse områder breder Freetowns fattige slumkvarterer sig med smalle gyder og små huse med bliktage.

Her i hovedstaden bor Jesse Jones på 12 år sammen med sin familie. Han bor ved Faya Corner, et af de kvarterer, som hverken er meget rigt eller meget fattigt.

For at komme op til hans hus går man fra en stor vej ad en smal sti med huse på begge sider. Huset er bygget i to etager, og når man står på altanen, har man en fin udsigt ud over byen med de grønne bakker i baggrunden. Huset er stort, men her bor også ni mennesker. Jesse bor sammen med sin far og mor, storesøster og lillebror. I huset bor også hans bedstemor, moster, tante og tantens datter. ”Min far sælger udstyr til mobiltelefoner, og min mor er politibetjent,” siger Jesse. ”Jeg har selv en mobiltelefon, men jeg bruger den ikke så tit.”

Min bedste ven hedder Hassana

To huse længere nede ad vejen bor Jesses bedste ven Hassana. De to drenge har kendt hinanden altid. ”Det bedste ved min ven Hassana er, at vi kan dele vores ideer og spille fodbold sammen,” fortæller Jesse. ”Og Hassanas familie kender mig så godt, at jeg bare kan komme og gå i deres hus.”

Hassana og Jesse tilbringer meget tid sammen. Bare ikke fredag eftermiddag og søndag formiddag. Om fredagen går Hassana nemlig i moskeen – hans familie er muslimer. Og hver søndag går Jesse og hans familie i kirke – de er kristne. De to drenge tilhører også hver sin stamme. Jesse er krio, og Hassana er fula. Det med forskellene er ikke noget, de tænker nærmere over. De er bare bedste venner. Det synlige bevis på venskabet er to farvede venskabs-armbånd. ”Dem har jeg fået af Hassana,” siger Jesse med et smil.

Når der skal spilles fodbold, er det sjovest at være flere. Så de er tit flere drenge, der spiller fodbold og hygger sig sammen. De kan også godt lide at se fodbold i fjernsynet. Jesse er selv den stolte ejer af en Manchester United-trøje.

Venskaber på tværs af religioner

Jesse går på en lille privatskole. Skolen er kristen, men der går næsten lige så mange muslimske elever. ”Her i Sierra Leone er folk ikke optaget af, hvilken religion du har, eller hvilken stamme du tilhører. Vi blander os på tværs. Det gælder både i ægteskaber og venskaber,” forklarer Jesses lærer, Arthur Koroma.

I Sierra Leone tænker de fleste børn og unge ikke nærmere over, om de og deres venner har den samme religion. Men de voksne understreger, at den åbenhed, der eksisterer på tværs af religioner og stammer, er en vigtig del af landets identitet. Og det er noget, de er stolte af. I et fattigt land, som har været igennem en lang borgerkrig, kunne det nemt ske, at folk delte sig op efter religion og stamme. Sådan er det mange steder i verden, men ikke i Sierra Leone.

Jeg vil gerne se verden

Jesse og Hassana går ikke på den samme skole. Men Jesse fortæller, at han heldigvis også har gode venner i skolen.

”Min 8. klasse er en rigtig god klasse,” siger han. ”Det bedste ved skolen er at læse og spille fodbold i frikvartererne,” siger han med et smil. Og så er han glad for sine lærere. ”Lærerne på min skole er gode, fordi de forklarer tingene for os. De er eksperter,” mener han. ”De giver os øvelser, og så stiller de spørgsmål til os for at se, om vi har forstået det hele.”

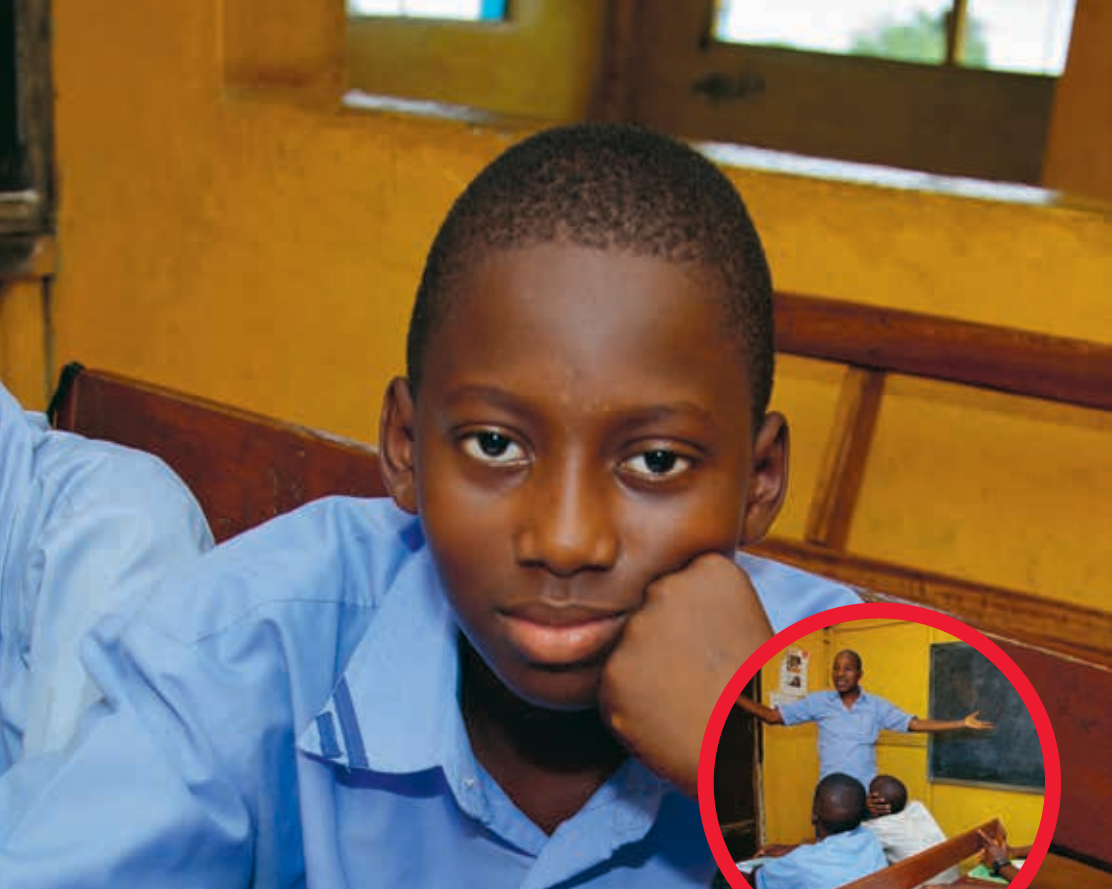
”Jeg er godt tilfreds med mit land,” tilføjer han eftertænksomt. ”Jeg synes, vores præsident tager sig godt af folk.”

Jesse har aldrig været uden for Sierra Leone. Men han kunne godt tænke sig at komme ud at rejse.

”Jeg har en tante, der bor i Italien. Jeg har hørt så meget om det land, at jeg gerne selv vil se det. Jeg håber, vi får råd til at rejse dertil i en ferie om ikke så lang tid,” siger han.

”Jeg har lyst til at se mere af verden.”

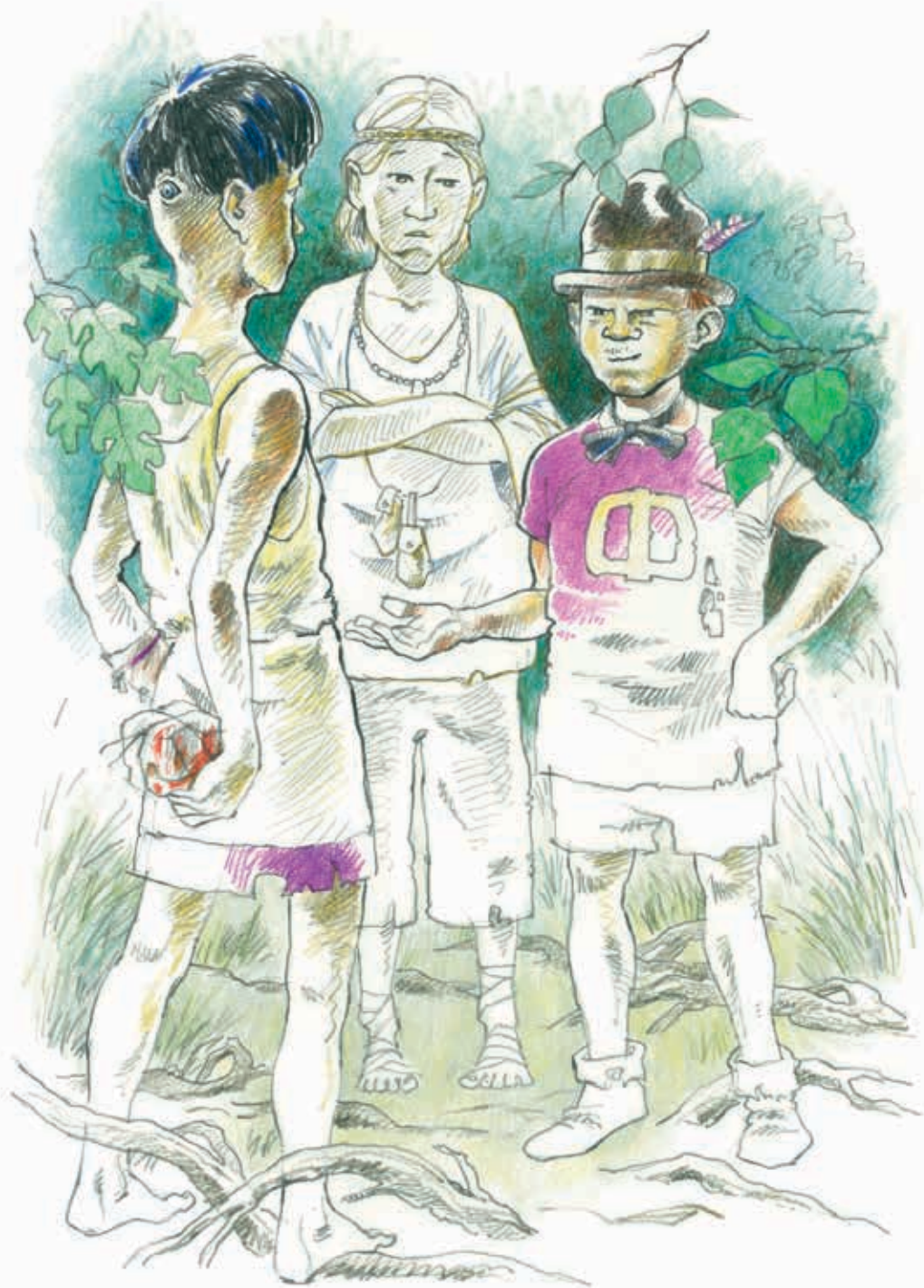

Jesse skriver stil

En dag fik Jesses klasse en skriftlig opgave, som hed: "The happiest day in my life". Jesses opgave starter sådan: "The happiest day in my life was on Friday the 12th of April 2013. It was my birthday..." Hvis du vil vide, hvad der skete på Jesses fødselsdag, så gå ind på heleverdeniskole.dk Her kan du læse stilen både på dansk og engelsk og høre Jesse læse den højt i skolen.

heleverdeniskole.dk/jesse

Drengen med de tre øjne

TEKST: CAMILLA WANDAHL · ILLUSTRATIONER: HANS OVESEN

Jeg vil fortælle dig historien om, hvordan jeg fandt ud af, at jeg ikke var hverken en splejs eller et misfoster. Det er historien om, hvordan en enkelt dag kan ændre hele ens liv, selvom man er ved at dø flere gange. Du må selv bestemme, om du tror på det, men det hele er sandt. Også at jeg har tre øjne (to almindelige øjne ligesom alle andre og ét vandblåt øje i nakken). Sådan er jeg født. Det siger Bog-Lena selv, og hun burde vide det, for hun var der, da jeg blev født. Min mor døde, da hun fødte mig. Derfor voksede jeg op hos Bog-Lena på biblioteket.

Men min historie starter ikke, da jeg blev født. Den starter på min 12-års fødselsdag, hvor jeg mødte brødrene Kako og Denok, som altid var efter mig:

“Du er så svag, at en regnorm er stærkere,” sagde Denok.

Jeg knugede hånden hårdt om pakken med kødet fra slagteren. Vi skulle have det til aftensmad, fordi det var min fødselsdag. Bog-Lena havde taget penge fra krukken over komfuret, så vi havde råd til kødet. Normalt havde vi nemlig ikke råd til kød, fordi ingen af os kunne jage. Bog-Lena var for gammel, og jeg var bare uduelig.

“Måske er han en regnorm,” sagde Kako.

De to drenge kom tættere på. Jeg så mig omkring, men vi var helt alene på stien.

Denok havde fået øje på pakken i min hånd.

“Hvad har du der?” spurgte han. Hans øjne var grådige. Jeg gik

hurtigt nogle skridt bagud. Snublede over en rod og var lige ved at vælte.

“Hvorfor har du et klamt øje i nakken, hvis du alligevel ikke bruger det til noget?” Denoks stemme var hånlig.

Mine øjne brændte, for han havde jo ret. Jeg havde set roden og var snublet over den alligevel, fordi jeg var både klodset og bange.

“Giv mig den.” Denok pegede på pakken i min hånd.

Jeg rystede på hovedet. Min mund var lige så tør som ørken-sand. Jeg var bange for, at jeg skulle blive kvalt i min egen tunge. “Det er vores aftensmad,” sagde jeg.

“Er du døv eller hvad? Du har måske også brug for tre ører?” Denok kom helt tæt på mig.

Mit hjerte hamrede.

“Lad ham nu være,” sagde Kako. “Jeg er sulten.”

“Ja, lige præcis.” Denok så på pakken i min hånd. “Men slapsvan-sen skal lige give os maden først.”

Jeg ved ikke, hvor jeg fik modet fra. Men jeg vidste, at jeg aldrig ville give ham det kød, som Bog-Lena havde betalt med sine eneste sparepenge.

“Nej,” sagde jeg.

“Nej?” Denoks øjne blev til to smalle sprækker.

Mine ben rystede. Jeg havde aldrig før sagt Denok imod.

“Så tager jeg det selv!” Denok greb ud efter pakken i min hånd.

Men jeg bukkede mig og løb hen ad stien og ind i skoven. Mit hjerte hamrede, det gik helt amok. Denok og Kako var lige bag mig.

“Vi skal nok fange dig din slapsvans!” råbte Denok.

Sveden løb ned ad min ryg. Alligevel satte jeg farten op. Pres-sede mine ben. Jeg fik sidesting, men bag mig løb Denok og Kako videre. Vi vidste alle tre, at de ville fange mig.

Træernes grene svirpede ind i mig, da jeg løb forbi.

“Vi gider ikke lege mere!” råbte Denok. “Giv os kødet!”

Jeg løb videre. Mit åndedrag var tungt. Sveden stak i øjnene.

Så skete det allerværste, der kunne ske. Jeg var kommet op på

en klippe. Den skrånede stejlt nedad. Langt under mig brølede et vandfald. Vandet blev kastet ud fra en klippe og faldt i voldsomme kaskader mod floden under mig.

“Nu er du nok fanget, hva’?” Denok stoppede bag mig.

Jeg vendte mig om, mens jeg med mit ekstra øje så ned i den brusende flod. Jeg ved ikke, hvorfor jeg ikke bare gav ham kødet. Det havde helt klart været det klogeste.

Men så tog Denok selv fat i kødet: “Tak,” sagde han, da hans hånd lukkede sig om det.

Jeg holdt godt fast. Vi trak begge to i det. Papiret blev revet i stykker. Jeg stod med et stykke råt kød i hånden.

“Så slip det dog!” Denok tog fat om kødet igen.

“Denok, lad os nu bare gå ...” Kako tog fat i sin brors arm.

Men Denok skubbede ham væk. Samtidig lavede han et vrid med armen for at tage kødet fra mig. Og det var der, det gik galt. Jeg snublede. Men denne gang forsvandt mine ben helt under mig. Jeg faldt ud over klippen. Desperat prøvede jeg at gribe fat i græsset og jorden. Men jeg fik kun fat i den tomme luft.

“Hjæææælp!” råbte jeg.

Jeg så et glimt af Denoks ansigt. Hans mund stod åben i forbauselse. Eller angst, måske. Jeg susede gennem luften. Tiden stod stille i det øjeblik, og det eneste, jeg kunne høre, var flodens brusen. Så slog det kolde vand sammen om mig.

Det sprøjtede og skummede. Alting var et kaos af vand. Jeg fik vand i munden. Baskede med armene.

Prøvede at svømme, men strømmen var virkelig stærk. Vandet var iskoldt. Det stak som tusinde nåle i min hud. Den hvirvlende strøm rev mig med. Mit hjerte hamrede.

Jeg fik øje på et væltet træ, der hang ud over floden. Jeg greb ud efter det og fik fat. Rev min ene hånd, men blev ved med at holde fast. Hvis jeg slap nu, ville jeg dø. Det vidste jeg bare.

Vandet susede forbi. Det rev i mig, truede med at få mig væk fra træet. Jeg bed tænderne hårdt sammen og brugte mine sidste kræfter på at hive mig op på træstammen. Mine muskler gjorde ondt, men det lykkedes mig at kravle ind mod land. Da vandet ikke længere sprøjtede omkring mig, faldt jeg sammen af træthed.

Jeg vågnede ved, at noget koldt slikkede mig i ansigtet. Jeg slog ud efter det og fik fat i en våd pels. Med hamrende hjerte rykkede jeg bagud. I det samme fik jeg øje på det, der havde vækket mig. En vandulv. Den sad på toppen af træstammen og slikkede sig om munden. Det stak i mit bryst, og jeg havde svært ved at trække vejret.

Vandulve var kendt for at trække deres ofre dybt ned til deres undersøiske huler, hvor de spiste dem med hud og hår. Blev man taget af en vandulv, blev ens lig aldrig fundet.

Indtil i dag havde jeg troet, at det mest var historier. Men når jeg så på ulvens mørkeblå øje og sporet af blod på snuden, var jeg ikke i tvivl. Der fandtes vandulve, og denne her kunne slå mig ihjel så let som ingenting. De spidse tænder glitrede i morgensolen. Den havde brede poter med skarpe kløer. Brystet var kraftigt og dækket af blågrå hår. Vand dryppede fra pelsen og videre ned på det væltede træ.

Jeg pressede mig op med hænderne. Kom op at stå. Svajede et øjeblik. Så begyndte jeg at løbe. Mine ben gjorde ondt ved hvert skridt, jeg tog, og mit løb var langsomt. Hele tiden kunne jeg se ulven bag mig. Den sad på træstammen og slikkede sig om munden. Det var i det øjeblik, det gik op for mig, at jeg stadig havde kødet i

hånden. Hvordan jeg havde holdt fast på det i det hvirvlende vand, vidste jeg ikke. Men nu kastede jeg det til ulven og håbede på, at den hellere ville spise det end mig.

Den sprang i en stor bue og greb kødet i luften. Slugte det i én mundfuld. Så kiggede den igen på mig med det mørkeblå øje knebet tæt sammen. I det samme snublede jeg over en rod. Jeg tog fra med hænderne, og små sten borede sig ind i min håndflade. Det sved.

Bag mig knurrede ulven helt nede fra struben. Lyden fik hårene på mine arme til at rejse sig. Jeg kravlede videre, men ulven sprang samtidig. Jeg greb en kæp fra jorden og prøvede at skubbe ulven væk. Men den flåede kæppen fra mig og væltede mig om på jorden.

Jeg lå på ryggen. Over mig stod ulven med blottede tænder. Den havde en pote på hver af mine skuldre og knurrede mig ned i hovedet. Blodet dunkede i mine årer. Om lidt skulle jeg dø. Om lidt ville ulven flå min strube op og hive mig med sig ned i vandet, og Bog-Lena ville aldrig finde ud af, hvad der var sket med mig.

Men nej! Jeg ville ikke dø. Jeg kastede mig til side og brølede så højt, jeg kunne. Ulven vippede med ørerne, som om den lyttede. Men så satte den en tung pote på mit bryst, så jeg kunne se de skarpe kløer.

Jeg brølede igen. Ulven så på mig og knurrede. Jeg knurrede også. Jeg vidste ikke, hvor lyden kom fra, men den startede som en rumlen dybt nede i halsen. Ulven rystede sit hoved. Jeg så, at den kun havde ét mørkeblåt øje. Det andet var mælkehvidt, samme farve som månen. Jeg kunne ikke holde op med at stirre på det hvide øje.

Vi knurrede begge to. Vores knurren blev til én lyd, og så lige pludselig rystede ulven sig igen. Denne gang rystede den hele kroppen, og vandet fløj omkring den i små dråber. Alle dråberne blev hængende i luften. De lignede små stjerner. Det føltes magisk. Ulven over mig. Vores knurren, der næsten lød som en sang nu. Og så vanddråberne, der hang overalt omkring os som tusind lyseblå stjerner.

Ulven flyttede sin pote fra mit bryst. Jeg trak vejret dybt og satte mig op. Men jeg flygtede ikke. Jeg blev siddende over for ulven og så den ind i det mørkeblå og det mælkehvide øje. Pludselig kunne jeg se mig selv i mælkeøjjet: en slank dreng med sort hår. Kraftige kindben. Mørke øjne. Et beslutsomt drag om munden og ingen frygt i øjnene. Var det virkelig mig?

Jeg blinkede og så igen normalt. En pludselig indskydelse fik mig til at række en hånd frem og stryge ulven over pelsen.

I det øjeblik jeg rørte ulven, begyndte alle vanddråberne omkring os at snurre. De snurrede og snurrede og blev til en hel strøm. Og med ét fløj de alle sammen hen og landede på det sted, hvor min hånd rørte ulven.

Min hånd og ulvens bryst blev helt blå, da vandet trængte ind. Det løb som en blå flod fra min hånd, gennem min arm og op til min overkrop. Så fordelte det sig i hele min krop, og det samme

skete for ulven. Til sidst skinnede vi begge to med et lyseblåt skær.

Jeg opdagede, at jeg kunne se på en måde, jeg aldrig før havde kunnet: Jeg så både ulven og mig selv. Jeg drejede hovedet og så den væltede træstamme. Ulven drejede hovedet ind mod skoven, og så så jeg skoven. Med øjet i nakken, kunne jeg se det, som ulven kiggede på.

Jeg rakte igen ud og lagde en hånd på ulvens stride bryst. Den puffede til mig med snuden, og jeg kløede den bag ørerne. Da den så på mig igen, lagde jeg mærke til, at dens mælkeøjne ikke længere var hvidt. Nu var det lyseblåt, samme farve som mit.

Da jeg rejste mig, rejste ulven sig også. Den gik mig til brystet. Det var den største ulv, jeg nogensinde havde set. Da vi gik tilbage mod landsbyen, støttede jeg mig til vandulven.

Jeg vidste ikke, hvad der var sket, ud over at det var magi. Men jeg vidste, at jeg havde fået en ven for livet. Og at jeg aldrig mere ville lade Denok og Kako drille mig, for jeg var hverken en splejs eller et misfoster. Jeg kunne mærke, at vandulven og jeg var bestemt til vigtige ting. Vi måtte finde ud af, hvorfor vi var blevet ført sammen. Men allerførst måtte jeg hjem og fortælle Bog-Lena, at jeg var i live.

Musu vil være minister

TEKST: DORTHE NIELSEN · FOTO: WILLIAM VEST-LILLESØE

”Da vi kom til den store by, der hedder Bo, så jeg en kvinde, der kørte bil. Vi mødte også kvinder, der arbejdede som mekanikere. Det havde jeg aldrig set før.” Musu Sesay på 12 år fortæller, og hendes øjne stråler ved tanken om den store oplevelse.

Sammen med en gruppe piger fra fire forskellige små landsbyer er Musu med i en pigeclub, som har været på tur. Turen varede i fire dage. Den første dag blev pigerne hentet i deres landsbyer og kørte i bil til Kabala, som er den nærmeste større by. Her overnattede de på en skole. ”Det var sjovt at være sammen med så mange piger. Jeg fik flere nye venner. Og de to voksne kvinder, der var med os, var rigtig søde. De serverede også mad for os,” husker hun.

Men den største oplevelse var at komme til Bo, som er den næststørste by i Sierra Leone. Her talte pigerne med flere forskellige kvinder, som alle havde fået en uddannelse. ”Vi mødte en kvinde, der var sagfører, og en, der arbejdede på præsidentens kontor,” fortsætter Musu sin fortælling. ”Jeg tænkte for mig selv: hvordan kan jeg blive sådan en, der har en uddannelse og kører bil? Jeg besluttede at være ekstra flittig i skolen,” siger hun med fast stemme.

Tag med til Musus landsby

For at forstå, hvorfor det var så stor en oplevelse for Musu og de andre piger, skal du forestille dig, at du tager på besøg i Musus landsby Kondebaia. Fra hovedstaden Freetown er du kørt mod nord til Kabala – en tur på seks-syv timer, hvis vejene er gode

uden for mange huller. Fra Kabala sætter du kursen mod Kondebaia. På det første stykke er vejen bred, og der kommer af og til en modkørende lastbil eller motorcykel. Senere bliver vejen smalere, og bilen bumper over store sten og dybe huller. Landskabet skifter mellem høje palmer og marker med ris og majs. Der er ikke mange mennesker at se. Enkelte voksne og børn går langs vejkanten med brænde på hovedet. Når du kører over et vandløb, ser du folk, der bader og vasker tøj.

Efter flere timers kørsel dukker de første huse op, du er på vej ind i Kondebaia. Den eneste rigtig store bygning i landsbyen er skolen. Husene er bygget af ler og har blik på taget. Geder og høns går frit rundt. De fleste familier har et overdækket køkken bag ved huset, som de kan bruge i regntiden. Ellers laves maden udenfor over trækul. Der er ikke elektricitet og vand i husene. Midt i landsbyen ligger en stor firkantet plads, som bruges til at tørre ris, når den er høstet.

Det er her, Musu bor med sin familie.

Midt i landsbyen ligger den firkantede plads, hvor risene lægges til tørre. Pigen her er ved at feje familiens ris sammen.

Familien bakker op

”Min far og mor kan ikke læse og skrive,” forklarer Musu. ”Men de vil gerne have, at jeg får en god uddannelse,” siger hun.

Musus far, Karifala Sesay, forklarer: ”Pigen må kunne klare sig selv. Og måske skal hun også kunne tage sig af sin mor og sin lillesøster. Jeg bliver ældre, og jeg ved ikke, om jeg bliver ved med at kunne tage mig af hele familien.” Han kigger eftertænksomt over på nogle legende børn, før han fortsætter. ”Jeg støtter min datter i at få en uddannelse, og jeg er stolt af hende. Hun klarer sig godt.”

Musu bor sammen med sine forældre og nogle af sine søskende. Hun har fire brødre og to søstre og er selv den næstyngste. De ældste brødre er flyttet hjemmefra og har deres egne familier. Forældrene arbejder begge to med landbrug. De dyrker mest det, familien selv spiser. Men majs og peanuts kan de sælge, når de har brug for penge til nyt tøj eller en skoleuniform.

Der er sket så meget nyt

De første seks år af sin skoletid har Musu gået på den lokale skole meget tæt på hendes hus. Skolen går fra 1. til 6. klasse. Da hun gik i 6. klasse, kom hun med i pigeklubben. Derfor kom hun

også med på den spændende tur til Bo. Ideen med pigeklubben er at støtte pigerne og deres familier, så pigerne kan fortsætte med at gå i skole og få en uddannelse. Det var det første nye, der skete for Musu.

Efter sommerferien er hun desuden begyndt på en ny skole. Den ligger ikke særlig langt væk – man kan gå derhen på 20 minutter. Men det er en ny skole med nye lærere og nye klassekammerater. Hun kender heldigvis nogle af de andre elever i forvejen, for her går flere fra Kondebaia, blandt andet Musus bedste veninde Tenneh. Musu kender også flere af de piger, som kommer fra de andre landsbyer. Det er de nye veninder fra pigeklubben.

Jeg har jo en drøm

Men der er også noget i Musus liv, der er, som det plejer at være. ”Jeg hjælper min mor med alle tingene i huset,” forklarer hun. ”Jeg henter vand og brænde og er med til at lave mad og passe dyrene. Og nogle gange er jeg også med i marken og hjælper med at luge og høste.”

Engang imellem er der tid til at hygge sig med veninderne. Men det meste af den tid, hun har tilovers, bruger hun på at læse. Hun vil gerne klare sig så godt i skolen, at hun efter tre år kan komme videre til gymnasiet. Hvis det lykkes, skal hun gå i skole i Kabala, hvor hun kan bo hos noget familie.

”Jeg vil gerne have min egen familie engang,” fortæller Musu. ”Men først vil jeg have en uddannelse. Hvis en kvinde har en uddannelse, kan hun selv vælge, hvem hun vil giftes med,” fortsætter hun med overbevisning i stemmen. ”Og så vil manden også acceptere, at hans kone har et arbejde.”

”Jeg vil gerne være minister. Da jeg var i Bo, kunne jeg se, at det betød noget at få en god uddannelse. Derfor drømmer jeg om at blive uddannelsesminister i Sierra Leones regering,” siger hun med et skævt smil i det ellers alvorlige ansigt.

heleverdeniskole.dk/musu

Sort som natten

TEKST OG ILLUSTRATIONER: SØREN JESSEN

Jeg kan tegne. Alt. Bare ikke så det ligner. Det vil sige, jeg kan godt se, hvad det ligner, men andre kan ikke. Det er meget mærkeligt.

Hvis jeg tegner en fod, tror de andre, at det er en hånd. Hvis jeg tegner en hånd, tror de andre, det er en edderkop. Hvis jeg tegner en edderkop, tror de andre, det er en blomst. Derfor er jeg holdt helt op med at fortælle, hvad jeg tegner. Jeg tegner bare det, jeg har lyst til, og så må de andre selv bestemme, hvad det er, jeg har tegnet. Det er meget nemmere sådan.

Til gengæld ved jeg aldrig, hvad jeg vil tegne, før jeg går i gang. Jeg føler mig helt tom. Sidder bare og stirrer på det hvide papir. Men så begynder hånden at bevæge sig. Der kommer en streg. To streger. Flere streger. Pludselig går det stærkt.

Det er, som om tegningerne bare kommer flydende af sig selv. Som vand. De drypper ned i mit hoved, der er et stort, åbent kar, løber ned gennem min arm, ud i mine fingre, igennem pennen og ned på papiret. Jeg bliver tit selv overrasket over det, jeg har tegnet. Jeg vidste slet ikke, jeg kunne. Tegne så fint. Så sort. Med de sorte tuschpenne, som far gav mig, da han blev syg. De har to spidser. En i hver ende. En tynd og en tyk. Mere har man ikke brug for. Som tegner. Altså bortset fra papir, selvfølgelig. Det siger sig selv.

Jeg har slidt nitten tuschpenne op. Der sker det samme hver gang. Den sorte streg begynder at blive grå. Jeg lader som ingenting. Tegner bare videre og trykker lidt hårdere. Det hjælper.

At trykke hårdere. Men så bliver spidsen ødelagt. Og snart hjælper det ikke længere at trykke hårdere, stregen bliver alligevel grå og svinder ind. Ligesom far. Så ved jeg, at pennen er færdig, og det er tid til at skifte til en ny. Far gav mig tyve penne. Hvad skal jeg gøre, når den sidste er brugt? Holde helt op med at tegne?

Jeg tror ikke, jeg har lyst til at tegne mere, hvis jeg ikke kan tegne med fars penne. Men så vil mor nok blive ked af det. Hun er meget glad for mine tegninger og hænger dem op alle mulige steder.

Jeg kan bedst lide at tegne mennesker. Helt almindelige mennesker. Eller ... næsten helt almindelige mennesker. For ingen mennesker er helt almindelige. Det hvisker mine penne til mig. Ja, de hvisker. Det er også derfor, jeg ikke smider dem ud, når de er færdige. Jeg lægger dem ned i æsken igen og sætter et stykke tape rundt om dem, så jeg kan se forskel på dem, der er færdige og dem, der er nye.

Pennene hvisker mange ting. De kan godt se, hvad det er, jeg tegner. Jeg tegner bare det, der kommer ned i karret. Mit hoved. Og det er sådan noget som mennesker, der har grene i stedet for arme. Mænd med haler. Kvinder med hundehoveder. Den slags sjove tegninger. De får mig til at grine, men de får mine lærere til at se meget alvorlige ud.

”Kan du ikke tegne noget andet?” spørger de. ”Kan du ikke tegne et hus? Eller en by?”

Jeg prøver, men jeg har ikke lyst til det. Tegningerne bliver ikke gode. De ligner ikke huse. De ligner klipper med huller i. Mislykkede klumper af sten, som ingen ville ønske at bo i. Alligevel siger lærerne: ”Hvor er det fint, William. Du kan jo godt.” Mor siger ikke noget. Hun stryger mig bare hen over håret. Ligesom hvis jeg var en kat. Det kan jeg godt lide. Jeg vil gerne være en kat. Jeg kan også spinde.

Huse er døde ting. Jeg kan bedst lide at tegne ting, der er levende. Ud over mennesker tegner jeg også dyr. For eksempel hunde med menneskehoveder, kaniner, der kører bil, fisk, der sidder i en stol og læser avis. Spørg mig ikke hvorfor. Jeg aner det ikke. Jeg tegner bare det, der kommer ned i karret.

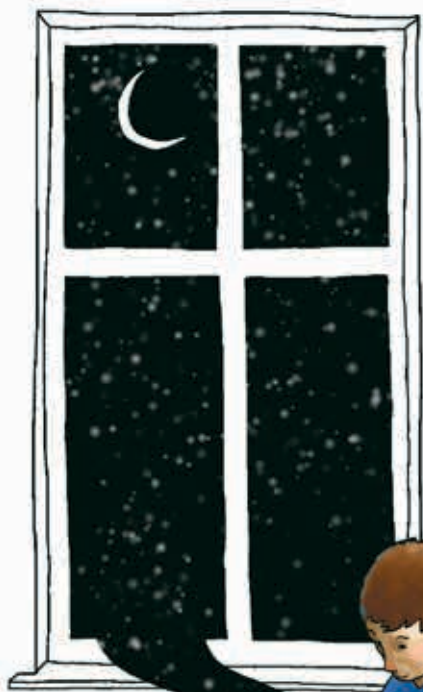
Jeg sidder ved skrivebordet på mit værelse. Lyset er tændt. Det er blevet mørkt udenfor. Sort som tusch. Her på mit værelse er væggene malet helt hvide. Som papir. Tænk, hvis man kunne tegne med natten. Så ville man altid have sort tusch nok.

Jeg åbner låget til tuscherne, tager den sidste gode pen frem og begynder at tegne. Der er dryppet en ide ned i mit kar. En ide, jeg fik i skolen, da vi læste en historie om en pige, og historien var fortalt sådan, at man kunne høre alt, hvad pigen tænkte. Den var fortalt i det, læreren kaldte ’jeg-form’. Pludselig fik jeg den tanke, at man måske også kunne tegne i jeg-form. Men så ringede det ud, og bagefter skulle vi have idræt, så jeg har ikke haft tid til at tegne en tegning i jeg-form før nu.

Jeg vil tegne mig selv. Sådant som jeg virkelig ser mig selv. Med et åbent kar som hoved. Med tynde, tynde arme, der er sorte som tusch. Så er det, jeg opdager, at stregen fra min sidste tuschpen er ved at blive grå. Jeg holder vejret. Trykker hårdere.

Streger bliver sortere. Men kun et stykke tid. Så bliver den grå igen. Jeg trykker endnu hårdere. Det hjælper ikke længere. Den sidste gode pen er færdig.

Jeg sidder helt musestille uden at trække vejret. Jeg kan høre en mumlen fra fjernsynet inde i stuen. En susen fra trafikken nede på gaden. En hvisken fra pennene. Pennene kan jeg forstå. Deres ord er tydelige nok.

De hvisker, at tegningen ikke er færdig. Det er jeg ligesom godt klar over, men hvad skal jeg gøre?

”Tegn alligevel,” hvisker pennene. I kor.

Dumme penne. Det kan jeg jo ikke. Så sætter jeg tape på pennen, lægger den ned i æsken til de andre, lukker låget og tager fat i papiret. Mine fingre laver sorte mærker. Jeg kigger på dem. De er ikke beskidte. Så sætter jeg pegefingeren til papiret. Trækker en streg. Stregen er tynd og fin og helt sort. Sort som natten. Jeg smiler. Jeg behøver ingen pen. Det er fantastisk.

Jeg mærker, hvordan det pludselig vælter ned i det åbne kar, og pludselig ved jeg, at jeg aldrig vil løbe tør. Jeg kan tegne med nattens sorte tusch. Det suser lige ned i mit kar, gennem armen, hånden, fingeren og ud på papiret.

Min hånd farer rundt og tegner og tegner. Jeg glæder mig allerede til at vise tegningen til mor. Hun sidder inde i stuen og ser tv. Helt alene. Jeg vil vise hende tegningen. Vi vil grine ad den. Hun vil æ mig. Jeg vil spinde. Ja, jeg vil spinde.

Karefa

Karefa finder guld

TEKST: DORTHE NIELSEN · FOTO: WILLIAM VEST-LILLESØE

Det er buldermørkt udenfor. Karefa vågner ved lyden af skramlende gryder. Hans mor er ved at koge dagens første måltid. Han fumler efter lommelygten. Den ligger altid ved siden af ham, fordi han bruger den til at læse lektier om aftenen. Han står op og går ud for at vaske sig. En lang dag er begyndt.

Karefa Jalloh er 13 år. Han bor i en lille landsby, der hedder Dalakuru. Landsbyen ligger langt ude på landet i den nordlige del af Sierra Leone. For at komme til landsbyen fra den nærmeste større by, kører man i mange timer ad smalle, hullede jordveje. Landskabet er grønt med træer og buske og græssende køer. Langt ude i horisonten skimtes de blå bjerge. Jorden i området indeholder guld, og næsten alle familier i landsbyen har noget med guldminerne at gøre. Både voksne og børn.

Karefa bor sammen med sin far og mor og søskende. Han har en storesøster og fem brødre. Faktisk er han allerede blevet onkel, for hans søster har fået sit første barn. Hans far og de ældre brødre arbejder i guldminen, og hans mor har et stykke jord, hvor hun dyrker det meste af familiens mad. Jorden ligger fem kilometer fra landsbyen, så det tager tid at komme frem og tilbage. Karefa er den yngste i sin familie og den eneste, der går i skole.

To klasser i samme klasseværelse

Når Karefa har vasket sig og spist morgenmad, er det blevet lyst. I Sierra Leone er dagen og natten cirka lige lange hele året. Det er lyst fra syv morgen til syv aften. Han hjælper med at rydde op og feje, før han skal i skole. Der er ikke særlig langt til skolen, som

ligger i udkanten af landsbyen, og han møder tit sine venner på vejen. Hvis de kan nå det, før de skal i gang med første time, plejer de at spille fodbold. Karefa synes, det er rigtig sjovt at spille fodbold. Han er målmand. Hvis Sierra Leone engang kunne vinde Africa Cup, ville det være helt fantastisk, mener han. Karefas bedste venner hedder Muhammed og Abubalcen. De går i samme klasse. "Det er Muhammed, der har givet mig de her venne-ambånd," siger han lidt genert og viser armen frem.

Skolen i Dalakuru er ikke ret stor. Der går så mange børn, at der må være to klasser i hvert klasselokale. Karefa går i 5.klasse. I dag har hans klasse samfundsfag. I den anden halvdel af lokalet har 4. klasse matematik. "Samfundsfag er mit yndlingsfag," fortæller Karefa. "Det er spændende, fordi man lærer noget om sit land og miljøet. Og man hører også om resten af verden," forklarer han. Karefa kunne godt tænke sig at komme til Kabala, som er den nærmeste store by. Og så vil han gerne besøge nabolandet Liberia.

Karefa vil gerne svare på lærerens spørgsmål. I Sierra Leone rejser eleverne sig op, når de taler i klassen.

Af sted til guldminen

Når skoledagen er slut, skynder Karefa sig hjem. Der er ikke tid til fodbold eller leg med vennerne. Skoleuniform og blyant bliver skiftet ud med arbejdstøj og redskaber. Hver dag går han de cirka to kilometer ud til mineområdet. Den mudrede grusvej snor sig ud af landsbyen. Pludselig dukker mineområdet op som et rødt krater midt i det grønne landskab. Man skal krydse et vandløb for at komme derop.

Karefa går først forbi de små boder med mad og drikke. Han har ikke råd til at købe noget her. Så kommer han til graveområdet med de mange dybe huller. Gullet ligger i overfladen, og hullerne bliver gravet med spader og hakker. Der er ingen maskiner.

Karefa når hen til skrænten. Han kravler ned til floden med sin vaskebalje i hånden. Det er hans arbejde at vaske guld. En kvinde står på kanten og kaster den røde jord ned i baljerne til de

kvinder og børn, der står nede i floden. Vandet går dem til midt på livet. Jord og sten vaskes væk i flodens vand, og hvis de er heldige ligger små stykker guld og glimter i bunden af baljen. Karefa har fundet guld masser af gange.

Det er hårdt arbejde. De knokler i mange timer hver dag i regn eller under den brændende sol. ”Vi hjælper hinanden,” siger Karefa med et skuldertræk. De ved ikke altid, hvornår de får løn. ”Vi får løn, når guldet bliver solgt,” forklarer han. ”Alle, der arbejder her, får en del af pengene.”

Når det er mørkt, er der tid til lektierne

Karefa følges hjemad med de andre. De tager af sted, før det bliver helt mørkt. Hjemme i huset vasker han sig og spiser aftensmad. Han er træt, men alligevel sørger han for at få læst lektier. Han har nemlig en plan. Når han er færdig med 6. klasse, kan han ikke længere gå i skole i Dalakuru. Han håber, at han kan bo hos noget familie i Kabala og fortsætte i skolen der. ”Senere vil jeg gerne på universitetet og læse til advokat. Det skal nok være i Makenni eller Freetown,” fortæller han. ”Jeg kommer fra en fattig baggrund. Jeg er den, der går i skole. Mine forældre kan ikke læse og skrive. Jeg vil gerne kunne forsvare og vejlede min familie,” slutter han. Stemmen er alvorlig og beslutsom. Han har en plan.

I skæret fra lommelygten får han skrevet svarene på de sidste opgaver. Så slukker han lyset og lægger sig til at sove.

De farlige huller

De dybe huller bliver ikke dækket til. Når det regner meget, står der ofte vand i dem. Hvert år er der mennesker, der drukner i hullerne. Det stillestående vand tiltrækker også myg, så faren for malaria er større her end andre steder.

heleverdeniskole.dk/karefa

Hjælp Sierra Leones piger til en uddannelse

”Hvorfor er det lige pigerne, der skal have hjælpen?” er der måske nogen, der får lyst til at spørge. Det er et godt spørgsmål, som vi gerne vil svare på.

Sierra Leone er et af verdens fattigste lande. Næsten halvdelen af befolkningen er under 15 år. Og der er brug for dem alle sammen – både piger og drenge, hvis landet skal arbejde sig ud af fattigdommen.

I Sierra Leone bliver mange piger taget ud af skolen for at blive gift, når de er helt unge. Det er de piger, I kan støtte, så de kan blive i skolerne og få en uddannelse.

Hvad er egentlig en pigeclub?

IBIS støtter pigerne i Sierra Leone på flere måder. Én af dem er pigeclubber. En pigeclub i Sierra Leone er ikke en fritidsklub. Det er mere en slags **uddannelses-klub**. Klubberne samarbejder med landsbyer og familier, så pigerne får lov til at blive i skolerne. Desuden arrangerer klubberne en særlig tur for pigerne fra landet. De kommer med til en stor by og møder kvinder, der har

**For 400 kr.
kan en pige være
med i pigeklubben
i et år.**

uddannelse og job, så pigerne med egne øjne ser nye muligheder.

I kan læse historien "Musu vil være minister" på side 54, så får I mere at vide om, hvor stor betydning pigeklubberne har.

Det går jeres indsamling til:

- **Pigeklubber** støtter pigerne og deres familier, så pigerne fortsætter med at gå i skole og får en uddannelse.
- **Uddannelse af flere kvindelige lærere**
- **Sundhedsundervisning** – et fag, hvor drenge og piger bliver undervist hver for sig af en sygeplejerske. Emnerne er viden om kroppen, prævention, hygiejne, ernæring og sundhed.
- **Bøger, hæfter, blyanter, tavler, kridt...** til skoler langt ude på landet – for eksempel skolen i Dalakuru, hvor Karefa går. Læs om Karefa på side 66.

Giv pigerne power

For 400 kr.
kan en pige være
med i pigeklubben
i et år.

Sådan samler I ind og hjælper Sierra Leones piger til en god uddannelse

Musu på 12 år drømmer om at blive minister. Før hun kom med i pigeklubben, troede hun, at piger kun kan se frem til at passe hus, mark og børn. For sådan er det for de fleste piger i Sierra Leone. Din klasse kan samle ind til piger som Musu. Hver gang I samler 1.200 kr. ind, svarer det til, at I sender 3 piger i pigeclubberne.

To måder at samle ind på

1. Sælg lodsedler

Din lærer har 60 lodsedler. Hvis I sælger dem alle sammen, har I indsamlet 1.200 kr. Så stor en hjælp vil vi gerne sige tusind tak for. I kan bestille flere lodsedler på heleverdeniskole.dk/lodsedler

2. Fantasifuld indsamling

Der findes ikke noget bedre end børns fantasi! Derfor kan I helt selv finde på, hvordan I samler ind. Jo sjovere og mere fantasifuldt jo bedre. Hvis I laver den mest fantasifulde indsamling får hele SKOLEN is.

Tusind tak

Sierra Leone er et af de lande i verden, hvor det er allerhårdest at være barn – og specielt at være pige. Jeres indsamling gør en stor forskel. Det synes vi fortjener en ordentlig tak.

Is til hele klassen

Hele klassen får dejlige, forfriskende is, hvis I samler mindst 1.200 kr. ind til pigeclubberne. Det svarer til at sælge det bundt lodsedler, I har fået med LæseRaketten.

En klassetur

De klasser, der laver de største indsamlinger, får en spændende klassetur som tak. I kan enten komme i Nordisk Film Biografer, Randers Regnskov, Vikingskibsmuseet, Experimentarium, Cirkus Benneweis, Orion Planetarium eller Legoland.

VIKINGESKIBS
MUSEET

NORDISK FILM
EGMONT

BENNEWEIS

Kom til aktionsdag og syng alle børn i skole

108 børn skal begynde i skole hvert minut i hele år 2014 for at få de sidste 57 millioner børn i skole inden år 2015. Det er målet, som verdens ledere er blevet enige om. Og der er kun ét år tilbage. Så vi har travlt!

I uge 19, d. 5.-9. maj 2014, er der global aktionsuge. Her kan I stemme i sammen med børn over hele verden og vække politikernes gehør, for vi må stå sammen om at nå vores mål.

ALLE
BØRN I
SKOLE

ALLE
BØRN I
SKOLE

Læs mere om,
hvordan I synger
alle børn i skole på:
heleverdeniskole.dk/
aktionsugen

Deltag i aktionsugen og vær med i den fælles stemme:

- Skriv et vers til en fælles sang – melodien findes på hjemmesiden
- Skriv det ned og/eller film det
- Send jeres bidrag ind til IBIS, så samler vi det hele og uploader det på vores hjemmeside, så I også kan se, hvad andre skoler har lavet
- Vær med i aktionsugen i København, Århus eller Ålborg
- Send jeres sang ud i verden med balloner fra Christiansborg på aktionsdagen
- Eller gå til jeres rådhus og overræk borgmesteren jeres vers for verdens børn

Vi må samarbejde for at nå målet. I kan være med i den fælles stemme og kæmpe for, at vi får alle børn i skole – både piger, drenge, blinde, døve, rige og fattige.

Sidste års kampagne

**Sidste år fløj LæseRaketten til Nicaragua.
Hvis du var med, deltog du sammen med
170.000 andre skoleelever**

Astrid fra 3. klasse fortæller: *"Jeg synes, det er vigtigt at hjælpe verdens børn, fordi det betyder noget, at de kan gå i skole, sådan så de kan lære noget og vide meget."*

Rundt omkring i Danmark blev der holdt spændende temauger og lavet kreative indsamlinger. Ellen Marie og Liva fra 3. klasse forklarer: *"Vi lavede selv postkort, som vi solgte på skolens løppe-marked. Vi solgte også lodsedler og småkager og tøj og sko, som nogle havde givet. Vi fik samlet penge nok til at få 81 børn i skole i Nicaragua."*

Der blev skrevet over 800 breve til Tonio på lossepladsen.

Ditte fra 3. klasse fortæller: *"Vi skrev næsten 40 breve til Tonio. Det er rart at skrive til ham, for så har jeg sagt noget til ham, og han ved, at jeg gerne vil støtte ham. Det må være sjovt for ham at vide, at han har en masse venner i et andet land."*

Lærerdykker og dans

I aktionsugen var der rigtig gode events med workshops, musik og taler i Aalborg, Aarhus og København. På Christiansborg Slotsplads i København var 650 elever mødt op. Et udvalg af de mange flotte

lærerdukker med budskabet: "Giv min ven en lærer" blev overrakt til statsminister Helle Thorning-Schmidt.

Silja fra 5. klasse fortæller: "Det er vigtigt, at statsministeren kom, fordi det er hende, der er statsminister, og hende, der måske kan gøre meget for at hjælpe og støtte børnene i Nicaragua. Hun blev også ret rørt, kunne man se på hende. Og så kunne hun også se, hvor meget det betyder for os andre."

Der blev danset til Shaka Loveless' sang: "Ikke mere tid tilbage".
Nicoline fra 4. klasse: "Jeg synes, det var rigtig godt med musikken til dansen, fordi i 2015 siger IBIS, at alle børn i hele verden skal gå i skole. Så der er ikke mere tid tilbage."

Natasja og Eva fra 6. klasse fortsætter: "Vi ville gerne være med til dansen for at støtte op og hjælpe børn, der ikke går i skole. Og så synes vi jo, det er sjovt. Vi elsker at danse. Det var rigtig flot inde på pladsen med alle dukkerne, der var sat op."

Sammen fik vi indsamlet 525.000 kr. til børn i Nicaragua.
Tusind tak til alle skoleelever, forældre og lærere for jeres store indsats sidste år.

Løvebjergene - en historie fra slavetiden

TEKST: KIM LANGER · ILLUSTRATIONER: MÅRDØN SMET

Først kan jeg ikke høre stemmen, der taler til mig. Der er alt for mange lyde omkring mig. Ækle lyde. Lyde, som ingen mennesker burde lave.

Nogen stønner sagte. Andre jamrer sig med en klagelyd, der aldrig holder op. Nogle banker hovedet ind i træværket igen og igen. Og hele tiden er der den grusomme raslen af jernlænker, når folk forsøger at vende sig på den alt for snævre plads. Det er især den, jeg ikke kan holde ud. Fordi den får døden til at rykke tættere på.

Jeg forsøger at holde lydene ude. Derfor lukker jeg både ørerne og øjnene og tænker på Løvebjergene. Obruni har fortalt mig om dem.

Det er et sted på kysten uden slavejægere. Et sted, hvor folk er frie. Jeg ved, jeg aldrig kommer hjem, men ...

”Bwama? Bwama, kan du høre mig?” Til sidst trænger stemmen igennem til mig, og jeg slår øjnene op.

Det er Obruni, der kalder. Han er den eneste anden fra min landsby på hele skibet.

”Ja, Obruni. Jeg er her.” Jeg råber, for at han skal høre mig gennem larmen. Der ligger mindst 20-30 mennesker imellem os.

”Er du klar?” siger han. ”Vi gør det nu. Hav dit våben parat.”

Mit våben. Det er ikke andet end en lang træsplint, jeg med knækkede negle og blødende fingre har vrikket op og brækket af den træbænk, jeg ligger på. Men den er hård, og den er spids.

Nu hører jeg også andre stemmer, der råber frem og tilbage til hinanden. Mange taler på fremmede sprog, jeg ikke forstår. Jeg har hørt mindst ti forskellige sprog på skibet. Men jeg ved, hvad de alle sammen siger. For alle vil det samme.

”Nu,” siger stemmerne. ”Vi gør det nu.”

Endelig!

Det er det, jeg har ventet på, siden slavejægerne brændte min landsby og fangede mig i deres net. Jeg ved ikke, hvor mange dage vandringen ud til kysten varede. Eller hvor mange dage vi var på slavemarkedet. Eller hvor mange dage jeg sad indespærret i slavekassen på det hvide fort, før jeg blev ført ud på skibet og lænket fast i lasten.

Men jeg ved, at vi har været til havs i syv dage. Jeg har talt dagene. Jeg har ridset dem i planken med en negl.

Og jeg ved, det føles som en evighed.

De hvide sømænd siger, at turen over havet nemt kan vare 100 dage. Så længe kan jeg ikke overleve at ligge i mit eget skidt og pis og bræk. Det ved jeg bare.

Det er værre end døden.

Jeg vil være fri. Om så jeg skal dø i forsøget.

I det samme bliver den store luge op til skibsdækket åbnet. Dagslys og frisk luft strømmer ned.

Så, nu sker det.

Jeg gisper efter vejret og suger havluften i mig i store mundfulde. Jeg er en af de heldige, der ligger tæt på lugen. Jeg tør slet ikke tænke på, hvordan det må være for dem, der ligger længst væk. Jeg tror, vi er

mindst 200 mennesker stuvet sammen på det mørke dæk i skibets bug, og under os er der endnu et dæk med lige så mange. Dernede når luften aldrig ind og fejer stanken bort.

Godt. Jeg er klar.

To matroser klatrer ned ad lejderen. Den ene går krumbøjet forbi mig og videre ind i bunden af slavedækket.

Vi ligger på lange rækker, fire i alt. Hver række er lænket sammen med en lang kæde, der er trukket igennem et øje i den jernring, som alle har om anklen. Så ved de, hvor de har os. Som sorte perler trukket på en snor.

Matrosen råber til sin makker, da han låser den store hængelås op i den anden ende. Vi skal op og luftes og hældes over med saltvand, så det værste skidt og lort bliver skyllet af. Det gør de somme tider, når havet er roligt. Men denne gang bliver det anderledes.

Den anden sømand begynder at hale kæden til sig, så den glider ud af vores ankeljern.

Jeg ligger og venter. Jeg kan høre enden af kæden rasle, da den nærmer sig. Så griber jeg ud og tager fat om den. Kæden løber lidt videre og svider i håndfladen som et brandsår. Men jeg holder fast om den. Den stopper. Sømanden giver et par ryk i den, som en fisker der har fået bundbid med sin line.

Det sitrer i hele kroppen, og musklerne brænder i min overarm.

Men jeg holder fast. Jeg mærker et sidste ryk i lænken, og så kommer sømanden hen for at løsne den. Han bander, men fatter ikke mistanke.

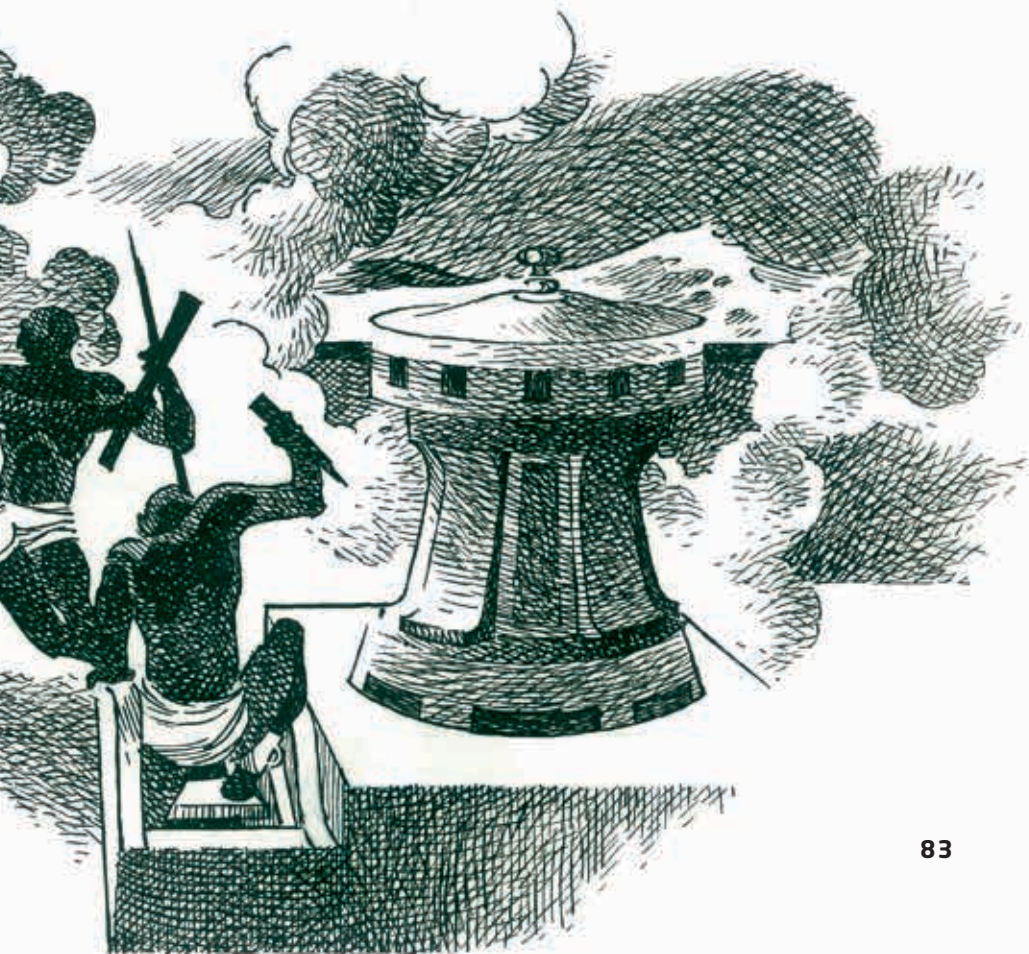
Jeg holder vejret. Jeg knuger træsplinten i den anden hånd og holder den skjult langs siden.

Nu er han her. Hans øjne har stadig ikke vænnet sig til det dunkle halvmørke under dækket. Han må bukke sig ned for at se, hvad der er galt. Sveden render af ham, og en blodåre dunker blåt i tindingen under det tynde og tjavsede hår.

”Nu!” skriger jeg og hugger til.

Sømanden når slet ikke at reagere. Træsplinten borer sig langt ind i halsen på ham. Den sidder dybt begravet i hans blege kød, og jeg når at tænke, at jeg troede, der ville være meget mere modstand.

Jeg stirrer. Jeg har aldrig dræbt et menneske før. Jeg kan ikke rive blikket væk fra ham. Det hele ryster på mig. Det er en farlig følelse. Jeg har lyst til at gøre det igen.

Så kommer Obruni løbende og river mig ud af mine tanker. ”Kom, Bwama!” råber han og trækker mig i armen. ”Det er nu, før de når at samle sig!”

Jeg vælter ud i gangen og følger efter Obruni. Mine ben er underligt følelsesløse, efter at jeg har ligget ned så længe. Men det går hurtigt over. Allerede på vej op ad den stejle trappe flyver jeg af sted. Som om tanken om frihed giver mig vinger.

Vi myldrer op på dækket. Stigen er kun bred nok til én eller to af gangen, så et par af de stærkeste lægger sig på maven og rækker ned i hullet for at trække deres kammerater op i armene.

De hvide er alt for få til at holde os tilbage. Der ligger allerede tre af dem på dækket. To af dem ser døde ud, den ene med en stor flænge i bagehovedet. Den sidste slæber sig ud mod rælingen. Han når ikke langt.

Bag mig myldrer det stadig op nede fra lasten. Vi har matrosens nøgler, og alle bliver låst fri. Jeg bliver nærmest båret med hen mod den mandshøje bræddewæg, der er opført på tværs af dækket. Det er her, de hvide har søgt tilflugt.

Der er en dør i væggen. Det er den, vi angriber. Men vi har ikke noget at slå den ind med. Vores skuldre er ikke nok.

Og nu skyder de på os! I larmen og forvirringen hører jeg ikke knaldene. Det er først, da jeg lugter krudtrøgen, at jeg løfter hovedet og ser geværmundingen. Den stikker ud over bræddewæggen og peger lige på mig.

Jeg ved, jeg burde kaste mig til side. Men jeg kan ikke røre mig. Det er, som om jeg stadig har den forhadte lænke om benet.

Ansigtet bag geværet er fortrukket i angst og vrede. Jeg kan se i hans øjne, at nu lukker han fingeren om aftrækkeren.

Og så flyver hans hoved sidelæns. En jernlænke pisker gennem luften og tegner en blodig skråstribet ned over hans pande og kind. Han skriger og tager sig til ansigtet med begge hænder. Geværet falder ud over væggen og lander på dækket foran mine fødder.

Jeg kigger op igen og ser, at flere af de lange lænker fra vores fængsel under dækket er blevet smidt op over bræddewæggen. Nogle er allerede klatret op ad dem, og flere følger efter. Jeg griber fat om den nærmeste kæde, trækker mig op i armene og hopper ned på den anden side.

Nu går det stærkt. Vi myldrer over væggen. 30, 40, 50 af os kravler

over, og fra denne side er væggen nem at vælte. Den er lavet til at holde slaver ude og er kun afstivet på den ene side.

Nu har vi adgang til hele skibet og til de våben, vi finder. Macheter og knive, køller og pistoler.

Snart er det forbi. De hvide bliver løbet over ende.

Det er et blodbad. Vi kaster deres lig over bord. Hajerne kredser om skibet og pisker vandet til skum.

Bagefter plyndrer vi skibet for proviant. Salte fisk og tørrede bønner. Tønder med ferskt drikkevand. Der bliver også slået hul på fadene med brændevin.

Festen er godt i gang, da Obruni kommer slæbende med den eneste overlevende hvide.

En mand fra mende-stammen kaster sig over ham med en huggert. Han er vanvittig af sorg. Han så de hvide sømænd slæbe hans gravide kone op fra lasten. Bagefter hørte han plasket, da de smed hende over bord.

Obruni holder ham væk med et hårdt slag i brystet. "Nej!" råber han.

Andre begynder at blande sig. "Hvorfor skal han leve?" bliver der spurgt. "Han er en af de hvide dæmoner. Slå ham ihjel!"

"Nej!" gentager Obruni skrap. "Det er kaptajnen. Jeg fandt ham i hans kahyt. Han lå og gemte sig under sengen."

"Han skal dø!" råber en ung fyr med store, brede hænder.

Obruni ser på ham og slår ud med armen i en stor bue. "Se dig omkring," siger han.

Den unge fyr kigger rundt, og vi andre gør det samme. Til alle sider er der ikke andet end hav.

"Kan du finde hjem?" spørger Obruni. "Kan du måske finde ud af at sejle de hvides skib?"

Den unge fyr slår blikket ned.

"Det kan kaptajnen. Hvis vi slår ham ihjel, kommer vi til at drive rundt på havet, indtil vi dør af sult."

Kaptajnen spytter på dækket. "Så må I lide sultedøden. Jeg sejler jer ingen steder."

Obruni fortrækker ikke en mine. Uden et ord skubber han kaptajnen hen til rælingen og holder ham ud over skibssiden. Hajerne kredser stadig dernede.

"Enten giver jeg slip på dig og lader dig falde i vandet," siger Obruni.

”Eller også sejler du os i land. Til gengæld får du lov til at sejle bort med både dit liv og dit skib i behold. Du bestemmer selv.”

Kaptajnen kigger skiftevis på hajfinnerne og på Obrunis hårde ansigt. ”Hvordan ved jeg, at I ikke slår mig ihjel, så snart vi har land i sigte?”

Obruni trækker ham ind til sig, så deres næser næsten rører hinanden. ”Fordi jeg er Obruni og giver dig mit ord,” siger han.

Kaptajnen grynter. ”Hvor vil I hen? Du ved vel, at strømmen og vinden gør det umuligt at sejle tilbage, hvor vi kom fra?”

Obruni nikker. Så siger han det ord, jeg har ventet på at høre.

”Løvebjergene.”

*

Der dør nogen hver eneste dag. Men ikke nær så mange, som da vi lå lænket i lasten. Vi sparer ikke på provianten. Den er allerede ved at slippe op. Men det gør ikke noget.

Kaptajnen har holdt ord. Vi er på vej mod Løvebjergene. Allerede nu kan vi se dem. De ligger derude i horisonten og stikker op over det grå hav som mørkegrønne pukler på et mærkeligt dyr.

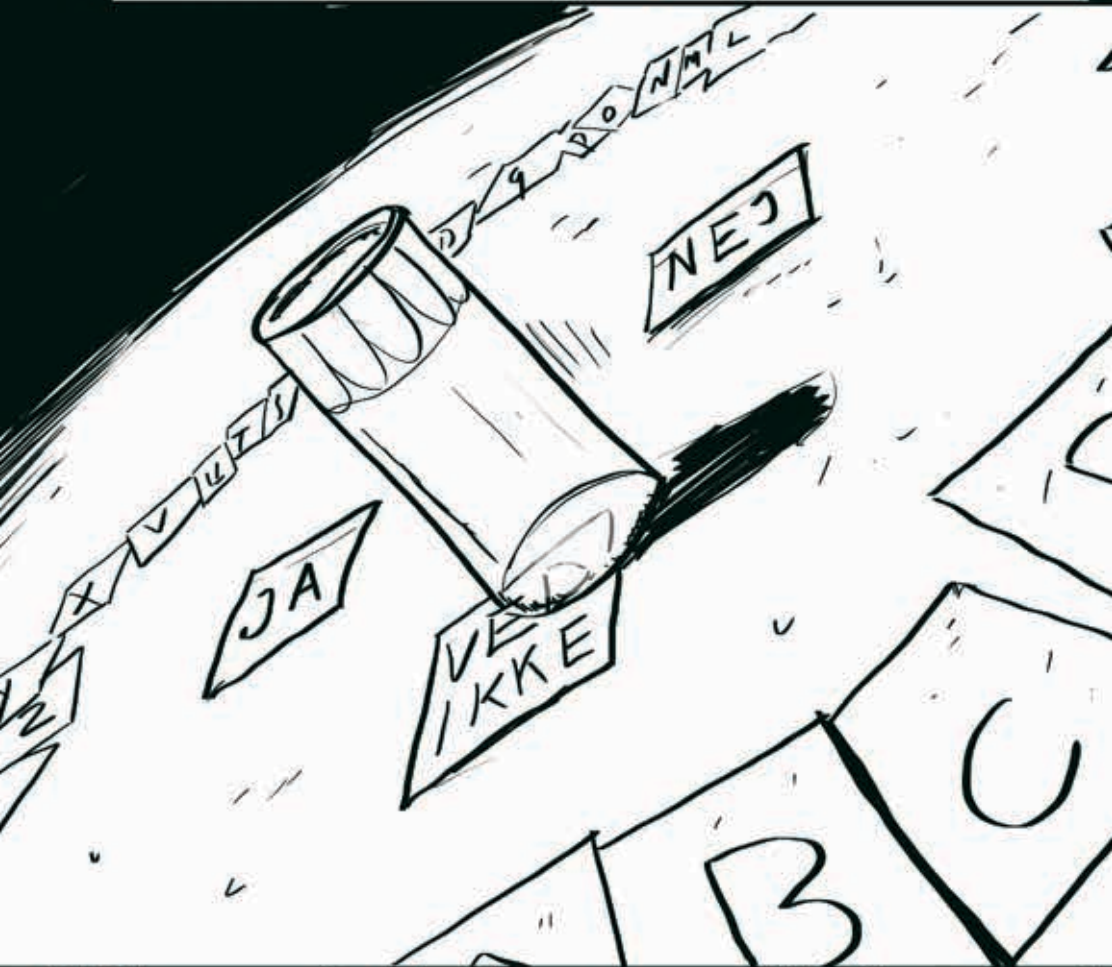
Hvis vinden holder, bliver vi sat i land i morgen.

Løvebjergene.

Jeg smager på ordet. Jeg ved, det ikke er hjem.

Men det er det bedste, jeg kan få. En chance for at få et liv igen. Ikke det liv, jeg havde før. Men et liv.

Ånden i glasset

TEKST: MALAN JACOBSEN · ILLUSTRATIONER: CHRISTIAN GULDAGER

”Er der en ånd i glasset?”

Liv holdt vejret og stirrede intenst på vandglasset midt på bordet.

Rundt om det lå alfabetet fra a til å og ordene ja, nej og ved ikke.

”Er der en ånd i glasset?”

Clara og Gry holdt også vejret. Stearinlyset, der stod på gulvet, flakkede og pigerne gøs. De havde brugt lyset til at sode glassets kanter, før de satte det med bunden opad midt i cirklen af bogstaver. Alle tre havde en pegefinger hvilende let på glassets bund.

”Er der en ånd i glasset?” Alle tre piger skreg og hev fingrene til sig, da det gav et kraftigt ryk i glasset. I samme øjeblik, de slap, standsede glasset.

”Du rykkede med det,” sagde Gry og så op på Liv.

”Nej, jeg sværger!”

”Så var det dig,” sagde Gry og så udfordrende på Clara, som rystede på hovedet. Hun var bleg.

”Lad os prøve igen,” sagde Liv, og pigerne lagde endnu engang deres fingre på glasset.

Liv var ny i 8.b og havde kun gået der i tre uger. De fleste kunne lide hende med det samme, og hun fandt meget hurtigt sammen med Clara og Gry. Liv og hendes mor og lillebror var flyttet ind i et faldefærdigt hus, som havde stået tomt i 30 år. Det lignede et spøgelseshus, men ingen af pigerne troede på spøgelser. Alligevel syntes de, det var en sjov idé, da Liv foreslog, at de legede Ånden i Glasset.

”Er der en ånd i glasset?” gentog Liv for fjerde gang, og da glasset denne gang rykkede, beholdt pigerne deres fingre på. Glasset rykkede langsomt hen til ordet ”Ja”. Pigerne kiggede på hinanden og fnisede. Klokkeren var 23, og de havde glemt, at de ikke troede på spøgelser.

”Hvem er du?” Det var Liv, der talte. Det var trods alt hendes idé. Glasset rykkede langsomt hen til bogstavet ”A” og derefter ”S” og ”T”.

”Hedder du Asta?” spurgte Liv. Glasset begyndte at køre i cirkler på bordet, hurtigere og hurtigere. Til sidst kunne pigerne ikke følge med.

Glasset fortsatte tre omgange, før det gled ud over bordkanten og ned i skødet på Liv. Stearinlyset gik øjeblikkeligt ud, og døren til gangen smækkede. Pigerne skreg og sprang op. Liv tændte lyset og så de to andres blege ansigter. Så brød de alle tre sammen af grin.

”Hold kæft, hvor blev jeg bange,” klukkede Gry.

”Seriøst,” udbød Clara. ”Der var et eller andet, der rykkede med glasset!”

Pigerne skreg, da døren pludselig blev revet op. ”Bø!” skreg Ben og styrtede ned ad gangen.

”Lorteunge,” råbte Liv og løb efter sin lillebror, men han nåede at smække døren til sit værelse og låse, før hun kunne fange ham.

Pigerne tog hjem næste morgen, og Liv fandt sine lektier frem. Hun satte sig godt til rette i sin sovesofa med en tekst, hun skulle læse til mandagens historietime. Først lagde hun ikke mærke til lyden. Hun kunne godt lide historie og var i gang med at læse om Boer-krigen. Men lyden blev højere, som om der blev skruet op, og Liv lagde bogen fra sig. Det lød som åndedrag. Som nogen, der havde svært ved at trække vejret. Liv fik gåsehud. Lyden kom fra et sted under hendes sofa. Hun sprang op og styrtede ud af sit værelse og ned i køkkenet til mor.

”Der er mange lyde i et gammelt hus,” sagde mor med et smil. ”Og du har en god fantasi.”

Liv var faldet nogenlunde til ro, men hun havde ikke lyst til at være alene i værelset mere. I stedet gik hun op på loftet, hvor der stadig stod nogle kasser, de tidligere beboere havde efterladt for mange år siden. I en af kasserne fandt hun tre fotoalbums. Hun slæbte dem med ned i køkkenet og bladrede igennem dem. Mor var gået i haven.

Billederne var falmede og gullige. Familien på billederne havde brunt tøj og langt hår. ”Hippier,” grinede Liv og bladrede videre. Der var en mor, en far, en søster og en bror. Søsteren lignede Liv en smule og broren lignede hendes egen irriterende lillebror. Pigen havde samme lyse hår som Liv og et mellemrum mellem tænderne, nøjagtig som Liv. ”Sjovt,” mumlede hun for sig selv. Hun bladrede, og på næste side kom fotos fra en begravelse. Kisten var lille, og broren var ikke med. Liv fik en klump i halsen. Han kunne ikke have været mere end ni, da han døde. Ligesom Ben. Så kom hun i tanke om legen aftenen før. Hun lod fingeren glide hen over søsterens lyse hår. ”Hej Asta,” mumlede hun.

I det samme lød en boblen og hvæsen fra køkkenvasken. Liv rejste sig. Et eller andet var gået i stykker, for der kom vand op fra afløbet. Pludselig så hun et ansigt i vandet. Hun skreg og sprang baglæns. Så styrtede hun ud i haven efter mor.

”Mor, jeg tror, jeg så et spøgelse,” gispede Liv. ”I vasken.” Mor smilede. ”Et spøgelse. Aha”, svarede hun, og Liv kunne se, at mor ikke troede på hende. Hun trak vejret dybt og spurgte i stedet: ”Er der nogen, der er døde i det her hus?”

”Ja,” svarede mor til Livs overraskelse.

”Min lillebror Tom. Han druknede i dammen.” Liv forstod ingenting.

”Jeg boede her som barn,” fortalte mor.

”Huset har egentlig været mit, lige siden mine forældre døde, men jeg har ikke haft lyst til at vende tilbage. Men nu blev vi nødt til det. Vi skal spare,” sagde mor og klappede Liv på skulderen.

Det vidste Liv godt. Far havde fundet en anden, og mor ville ikke have nogen af hans penge.

”Jeg kan se, du har fundet de gamle fotoalbums,” sagde mor. Hun så på billederne af den lille kiste i albummet og sukkede.

Dagen efter i skolen var Liv bleg og træt. Hun havde stort set ikke sovet. Hun havde igen hørt det anstrengte åndedræt. Først under sengen, så i badeværelset og til sidst, da hun kravlede ind i mors seng, hørte hun lyden uden for vinduet.

”Vi er nødt til at gøre noget,” sagde Liv, og Clara så bekymret ud. ”Det ved jeg ikke, om jeg tør,” hviskede hun. Liv fik tårer i øjnene.

”Ikke ånden i glasset igen. Noget andet. Noget, der hedder en lys-seance. Vi har vækket et eller andet. Eller en eller anden,” hviskede hun. ”I er nødt til at hjælpe mig med at få det væk.” Gry sukkede og nikkede, og endelig gav Clara sig også.

”Jeg har læst om det på nettet,” sagde Liv og tændte lyset midt på bordet. Der var ikke noget glas og ingen bogstaver. ”Det er den eneste måde, man kan hjælpe et spøgelse videre.”

Pigerne satte sig og tog hinanden i hænderne. Med lukkede øjne sagde Liv: ”Vi har tændt dette lys for at lede den fortabte ånd ud af mørket og ind i lyset.”

Hun havde fundet teksten på nettet og gentog den tre gange. Intet skete.

”Var det det?” spurgte Gry.

”Det håber jeg,” sagde Liv.

Natten gik roligt, og Liv var nogenlunde frisk, da hun lænede sig ind over vasken i badeværelset for at lægge makeup. Under hende begyndte vasken at boble, og hun rykkede baglæns.

”Ikke igen,” hviskede hun, men vandet boblede stadig, og under overfladen skimtede hun igen et ansigt. Liv studerede ansigtet. Det var en lille dreng. Helt klart Tom. Han var bleg, og hans øjne stirrede tomt frem for sig. Hans mund stod åben. Så forsvandt ansigtet igen. ”Farvel Tom,” hviskede hun og gik nedenunder.

”Hvordan druknede Tom?”

Liv tog en skefuld cornflakes i munden. Mor stivnede med kaffekoppen halvvejs oppe ved munden. Ben fnisede, og Liv daskede til ham.

”Det var en ulykke,” sagde mor lavt og fik gang i hånden igen. Hun drak en tår kaffe. ”Han legede på stenene ved kanten af dammen, faldt, slog sit hoved og gled ned i dammen. Mor fandt ham en time senere.”

Liv kunne se, at mor blev ked af det, og spurgte ikke mere.

Næste dag i skolen fortalte Liv de andre om ansigtet i vasken. De besluttede at mødes igen.

Samme aften sad pigerne igen foran det lille bord med deres fingre på glasset. Ingen fnisede. De var alle tre blege og bange.

”Er der en ånd i glasset?”

Intet skete. Liv var både lettet og skuffet. Hun spurgte igen: ”Er der en ånd i glasset?”

Stadig intet. Pigerne fór sammen, da det pludselig bankede på døren til værelset. Liv rejste sig på svage ben og åbnede. Det var mor. Hun havde Ben med sig. Han grinede, og Liv fik lyst til at slå ham.

”Ben har noget, han gerne vil fortælle jer,” sagde mor. Hun skubbede til Ben, og han gik et skridt frem.

”Der er ingen spøgelser,” mumlede han tvært.

”Hvad mener du?” sagde Liv. ”Vend bordet om,” sagde mor, og Liv fjernede glas og papir og vendte det lille bord om. Under det sad en anordning, hun aldrig havde set før. Det lignede en lille magnet. ”Vis dem det,” beordrede mor. Ben tog en lille fjernbetjening frem. Han trykkede på en knap, og magneten bevægede sig hen over bordet. Liv forstod det stadig ikke helt. >>

”Det glas, I brugte, har Ben købt på nettet. Med mit Dankort i øvrigt,” sagde mor og så vredt på ham. ”Det indeholder metal og er magnetisk.” Liv mærkede vreden boble i maven. Vrede og ydmygelse. Hun var blevet fuppet af en ni-årig.

”Men lydene,” hviskede Gry. Også hun så flov ud.

”Vend din sofa,” sagde mor. Under sofaen sad en lillebitte højtaler. ”Vis dem det,” sagde mor til Ben, og han fiskede en lille walkie op af lommen, tændte den og åndede i den. Lyden kom ud af den lille højtaler. Forvrænget og som en, der ikke kunne få luft. Hun gøs.

”Din lille lorteunge,” hvæsede Liv.

”Ha. Jeg fik dig,” råbte Ben, vendte sig og løb hen ad gangen mod trappen. Liv løb efter, men han var for hurtig.

”Lorteunge!” skreg hun igen.

”Han var alligevel dygtig,” sagde Gry, da de mødtes i skolen om mandagen. ”Det kunne min lillebror ikke have klaret.” Liv smilede. Ja, han var vel egentlig ret snu, den dumme unge.

”Gad vide, hvordan han lavede det med ansigtet i vandet? Det var ret cool.”

Da Liv kom hjem, fandt hun Ben på værelset. Han så en smule forskrækket ud. Mor var ikke hjemme endnu, og han tænkte vel, at hun ville give ham bank eller sådan noget.

”Ansigtet i vandet,” sagde Liv. ”Hvordan gjorde du det?”

Ben rystede på hovedet. ”Hvilket ansigt?”

”Serøst, Ben. Du er allerede afsløret. Sig det nu bare.”

Han rystede igen på hovedet.

”Jeg sværger. Det var ikke mig. Hvad for et ansigt var det?”

”Toms!”

Ben rystede på hovedet. ”Jeg ved ikke engang, hvordan han så ud.”

Liv tænkte lidt. ”Så du har ikke set de gamle fotos?”

Ben rystede ivrigt på hovedet. ”Jeg vidste ikke, der var nogle gamle fotos.”

Liv så sig over skulderen. Hun kunne mærke hårene rejse sig i nakken. Han havde virkelig ingen anelse. Og det kunne kun betyde en ting.

At de alligevel ikke var alene hjemme.

*

Når familien flytter

Nima er ni år. Hun bor sammen med sin far, mor og ni søskende i nogle små hytter langt fra andre mennesker. Kun storesøster Aminata går i skole. Hun bor i den nærmeste store by og er kun hjemme i weekenden. Hver dag laver Nima og hendes søskende det samme som de voksne. De passer dyrene, laver mad, henter vand og brænde. Hvis der er tid til at lege, må de lege med hinanden. Det er kun sjældent, de kommer ned til den nærmeste landsby. Lige nu har de boet næsten fire år på det samme sted. Men de ved aldrig, hvornår de bliver bedt om at flytte.

Læs hele historien om en af Sierra Leones nomadefamilier på hjemmesiden

Salimatu

Salimatu - en ung mor

TEKST: DORTHE NIELSEN · FOTO: WILLIAM VEST-LILLESØE

”Jeg er meget glad for hende,” siger Salimatu og smiler. Den lille pige fægter med de små buttede arme og kigger opmærksomt på sine omgivelser. ”Hun er næsten 7 måneder, og hun hedder Mariatu Fanta Sesay.”

Der var ellers ikke megen glæde at spore, dengang hun og hendes mor opdagede, at hun var gravid. ”Jeg følte stor skam,” siger hun stille og ser ned i jorden. ”Jeg blev inde og gik ikke i skole. Jeg var også bange for, hvad min far ville sige.” Salimatu var dengang 16 år og havde mødt Abubakar på vej til skole. Han var 17 år og i lære som chauffør. De bor tæt på hinanden. Salimatu fortæller, at det var første gang, hun var sammen med en dreng.

I Sierra Leone bliver det betragtet som en stor skam for familien og familiens navn, hvis en pige bliver gravid uden at være gift. Det er ikke ualmindeligt, at pigerne bliver smidt ud hjemmefra.

Salimatu måtte flytte

Salimatu og hendes familie bor i Grey Bush, som er et af Free-towns fattige kvarterer. Her bor hun sammen med sin mor Yenoh, sin far og sine søskende. Hun har fire søstre og to brødre, men de to ældste søskende bor ikke hjemme mere. Grey Bush ligger højt. Fra Salimatus hus kan man se ud over byen ned mod vandet. Bliktagene glimter i solen, og vasketøjet blafrer. Luften er varm og fugtig. Der er ikke elektricitet og vand i husene, som er små og bygget af ler og blik. Når det ikke regner, opholder folk sig udendørs. Lugten af mad og røg fra små bål blander sig med osen fra motorcykler.

Det var her i huset, at Salimatu lukkede sig inde, så ingen skulle opdage, at hun var gravid. Det kunne ikke skjules i det lange løb, og hendes mor Yenoh traf en vigtig beslutning. ”Min mor tog mig med hen til min tante,” fortæller Salimatu og peger op mod de grønne bjerge, hvor tantens hus ligger. ”Her boede jeg, indtil jeg skulle føde. Jeg var ked af det,” siger hun stille. ”Men min tante og min mor hjalp mig meget. Min mor sagde til mig, at jeg skulle passe på mig selv og være rolig.” En gang om måneden tog Salimatu ind på sundhedsklinikken og blev undersøgt.

Hvad skal der ske?

”Det var en meget svær tid,” fortæller Yenoh. ”Min mand var vred, og vi følte stor skam på familiens vegne. Men hvad kan en mor gøre andet end at hjælpe sin datter?” tilføjer hun, mens tårerne triller ned ad kinderne.

Mens Salimatu boede hos sin tante, var der mange forskellige mennesker, som mødtes for at finde ud af, hvad der skulle ske med hende. Der var selvfølgelig hendes far og mor. Men også hendes bedsteforældre, områdets ældste (som har meget at

Salimatu får hjælp fra sin familie til at klare både skolen og sin datter.

Yenoh Mansaray, Salimatus mor, er 39 år og har født seks børn. Hun har ikke selv gået i skole.

skulle have sagt) og lederen af den lokale sundhedsklinik var med. Og så ikke mindst forældrene til Abubakar, som på deres søns vegne tog ansvar for det, som var sket.

Resultatet blev, at Salimatus far besluttede at tilgive sin datter. Hun skulle fortsætte med at gå i skole og arbejde hårdt for at få en god eksamen. Abubakars forældre forpligtede sig til at betale for Salimatus skolegang og bøger.

De stærke kvinder

”Jeg fødte Mariatu på hospitalet, og det gik godt.” Salimatu uddyber det ikke yderligere. ”Og nu bor jeg her igen,” tilføjer hun med et smil.

”Jeg er startet i skolen, og det er jeg rigtig glad for,” fortsætter hun. ”Jeg passer selv Mariatu, men min mor og mine søstre hjælper mig.” De kigger på hinanden med glade øjne, søstre og deres mor. De holder sammen, ingen tvivl om det.

Salimatu sidder med datteren på skødet ude foran det lille hus. Hun kigger ud mod den disede horisont, mens hun eftertænksomt aer pigens små fødder. Måske tænker hun på, hvad fremtiden vil bringe. "Jeg skal gå to år mere i skole," siger hun pludselig. "Måske kan jeg bagefter få en uddannelse." Hun tøver lidt, inden hun fortsætter. "I tv så jeg et program om kvinder, der forsvarede folk. De talte om menneskerettigheder. Det lød rigtig spændende."

Hun rejser sig og rækker Mariatu til sin mor. Det er tid til at skifte til skoleuniformen og komme af sted.

Salimatu vil gerne have en uddannelse. Hun håber, det kan lade sig gøre, selv om hun har fået et barn.

heleverdeniskole.dk/salimatu

Lyra og trompetisten

TEKST: LENE DYBDAHL · ILLUSTRATIONER: FLEMMING SCHMIDT

Regler er til for at brydes. Det er forkert, men det føles bare så godt! Men denne gang er det anderledes. Denne gang rammer det ikke kun mig selv. Og derfor frygter jeg virkelig min straf.

Kong Aegon gav mig engang sit personlige råd, efter at jeg igen havde rodet mig ud i problemer.

”Den eneste regel, du behøver at lære, Lyra, er, at du aldrig må forelske dig i et menneske. Dit hjerte tilhører dit eget folk.”

Jeg var tæt på at le højt. Intet lå mig fjernere end forelskelse.

Langt ude i verdensrummet, spredt mellem stjernerne i stjernebetegnet Cassiopeia, findes der ni svævende øer. På den største ligger en borg omgivet af en smuk, grøn have. Bag haven ligger landsbyen. Det er der, jeg voksede op. En ballademager, som stort set altid var beskidt, der ledede drabelige slag mod fantasimonstre, æselkærrer og grøftehuller. Men da jeg fyldte ti, blev det anderledes. Efter en musiktime i skolen blev det bestemt, at jeg skulle til Borgen. Læreren var ikke i tvivl. Min sangstemme var lige så klar og ren, som mine knæ og negle var beskidte.

Jeg husker den dag, jeg tog afsked med mine forældre. ”Gør os stolte, Lyra,” sagde min far. ”Det lover jeg,” sagde jeg med ru stemme.

Fra nu af skulle jeg bo blandt de allervigtigste personer på øen, musikitterne, og jeg skulle i lære hos selveste Sangmester Gabriel. Gad nok vide, hvad han sagde til pruttepuder af griseblære og kløpulver i underbukserne. Den slags narrestreger var han desværre alt for erfaren til. Efter nogen tid blev vi venner, og han har flere gange talt min sag over for Rådet, når jeg havde brudt reglerne.

Hele øen er omgivet af en mur, der holder øboerne inde og fjenderne ude. Kun særligt udvalgte musikitter får lov at forlade øen.

Borgen har to fløje, som er adskilt af en port. Den venstre fløj kaldes

F-nøglehuset og den højre G-nøglehuset. F-nøglehuset er for aspiranterne – alle de udvalgte børn fra landsbyen. G-nøglehuset er for de ældre musikitter, og blandt os aspiranter går der mange historier om, hvad der foregår derinde.

Lidt klogere er jeg da blevet på det mystiske hus i de 5 år, jeg har været her. Ikke af at klatre på borgmuren, men af at tale med Mester Gabriel. Jeg elsker at høre om de flyvende heste i G-nøglehuset. De kan flyve tusindvis af kilometer og helt ned til menneskenes verden, som kaldes Jorden.

”Fortæl mig om menneskene,” bad jeg.

”Musikitter har i århundreder hjulpet Jordens musikalske mennesker med at fremdyrke deres talent for musik. Kun de kan frembringe den nye musik, der skal til for at få planterne til at gro her på øen.”

”Men vi skriver da masser af musik,” indvendte jeg. ”Og dine symfonier er de smukkeste, jeg har hørt.”

Mester Gabriel smilede sørgmodigt.

”Vi musikitter kan kun skrive ny musik på én bestemt følelse,” sagde han. ”Forelskelse.”

Jeg granskede hans øjne for at se, om han lavede sjov. Forelskelse var tabu på øen. Man giftede sig med den, som ens forældre valgte. Forelskelser skabte problemer og uro mellem familierne.

”Så i G-nøglehuset forelsker man sig?” spurgte jeg hviskende. Mester Gabriel vinkede mig helt hen til sig.

”Sådan var det engang,” sagde han dæmpet. ”Men det tillader Rådet ikke længere. I stedet bytter vi inspiration for ny musik. Musikitterne rejser ned til Jorden, og med sig har de en pose af det stærkeste, magiske stjernestøv. Når menneskene indånder det, bliver de inspirerede til at komponere, og musikitterne kan bringe de nye noder med hjem.”

”Men hvorfor skal vi så lære alt om musik? Når vi ikke selv skal skabe den?”

I stedet for at svare på mit spørgsmål, fortalte han mig en historie.

”For mange år siden gik forholdet mellem mennesker og musikitter i stykker. Menneskene blev grådige og ville have mere stjernestøv. De udnyttede at en ung musikit havde forelsket sig i et menneske – en fløjtenist.”

Der gik et ubevidst smil over Mester Gabriels ansigt.

”Musikitten og fløjtenisten udvekslede musik uden at give betaling for det. Men i den samme by boede en ambitiøs komponist, som skulle levere en symfoni til kejseren. Han var bagud med arbejdet, og han overtalte fløjtenisten til at kræve mere stjernestøv af musikitten. Da Rådet opdagede,

hvordan menneskene lokkede det dyrebare stjernestøv ud af hænderne på den forelskede musik, fik det en brat ende. Der var nær udbrudt krig mellem musikterne og menneskene.”

Mester Gabriel sukkede dybt.

”Det endte med, at de unge elskende aldrig måtte se hinanden igen. For fredens skyld,” sagde han hæst. ”I dag oplærer vi musikter til at blive så dygtige til musik, at de engang forhåbentlig bliver i stand til at skabe ny musik af sig selv.”

Næste dag kom selveste kong Aegon ind i spisesalen under morgenmaden. Der blev fuldstændig stille. Jeg havde været så optaget af min samtale med Mester Gabriel aftenen før, at jeg havde glemmt, hvilken dag det var i dag. Udvælgelsesdagen. Kong Aegons dybe bas rungede i salen.

”I dag sender vi vore mest lovende aspiranter videre til G-nøglehuset. I er alle blevet vurderet på jeres musikalske fremskridt, talent for komposition – og ...” Hans blik søgte rundt i salen, indtil han fangede mit.

”Lydighed.” Jeg sank. Ikke en istaps chance for at jeg stod på den liste.

Han læste en række navne højt, men mit blev ikke nævnt. ”Velkommen til G-nøglehuset,” sagde Kong Aegon. Før klapsalverne overdøvede ham, holdt han hånden op, og der blev atter stille.

”Lyra Harpiensdatter. Din læremester har anbefalet, at du kommer på prøve i G-nøglehuset. Vi er mange, som er i tvivl. For at gøre dig fortjent til fortsat undervisning bliver din første pligt at tjene i hestestalden.”

Jeg mærkede mine kammeraters blikke på mig og vidste ikke, om jeg skulle smile eller være skamfuld.

Jeg mødte Mester Gabriels blik, og han sendte mig et umærkeligt smil. Selvfølgelig skulle jeg være taknemmelig for min chance.

Mester Gabriel fulgte med mig ind gennem porten til G-nøglehuset efter maden.

”Jeg troede, du skulle blive i F-nøglehuset?” spurgte jeg. ”Jeg har fået et nyt ansvar,” svarede han med et sigende blik. Mig?

Først nu gik det op for mig, hvor meget han havde gjort for min skyld. ”Tak,” var det eneste, jeg fik frem.

Stalddrengen, som skulle lære mig op, hed Paukaion. Jeg trådte efter ham ind i den dunkle staldbygning. Om lidt ville jeg få de sky sagnvæsener at se.

”De kaldes triolheste,” sagde Paukaion, ”fordi deres galop går i trioler.” Han klappede takten.

Jeg nikkede. Jeg vidste ligesom godt, hvordan en triol lød. Han lukkede

boksen op og førte hesten ud i en indhegning. Her slap han den fri. Den galopperede et par runder og blafrede med sine store sølvglinsende vinger.

”Han hedder Pegasus. Vi har haft lidt problemer med ham. Rådet mener, han skal tæmmes. Det bliver din opgave.”

Så snart Paukaion var gået, hentede jeg en spand med gulerødder. ”Hvor mange skal du have af de her, før jeg får lov at flyve en tur?” spurgte jeg. Hesten nippede rødderne ud af hænderne på mig. Da der ikke var flere, puffede den til mit ærme. Jeg trådte til side og lod den spise af spanden.

Hesten åd cirka halvdelen, hvorefter den lagde sig ned. Den så opfordrende på mig. Skulle jeg sætte mig op på dens ryg? Jeg nærmede mig roligt og satte mig op lige foran de store vinger.

Hesten rejste sig og løb et par omgange i folden. Med et ordentligt sæt satte den af og blafrede med vingerne. Vi var i luften. Jeg jublede højt, da jeg så Borgen og haven forsvinde under os. Bag borgmuren ventede et uendeligt mørke, kun oplyst af fjerne blinkende stjerner.

Dybt under os kunne vi se en blå planet funkke i alt det sorte. ”Er det Jorden?” spurgte jeg.

Pegasus vrinskede og dykkede næsten lodret. Jeg måtte bruge alle mine kræfter for at holde mig fast.

”Rolig. Rolig. Vi behøver ikke flyve derved i dag!” råbte jeg.

Men Pegasus’ styrtdyk skyldtes noget helt andet. Der lød et kæmpebrøl bag os, og et enormt monster med krop som en hval og vinger som en drage bugtede sig efter os. De spidse tænder snappede efter os.

”Hurtigere, Pegasus!” råbte jeg. Pegasus skiftede brat retning til venstre, og jeg mistede grebet.

Jeg faldt gennem luften. Meteoritter hvinede forbi mit ansigt, mens den blå planet kom nærmere og nærmere. Mit fald standsede med et bump, og jeg mærkede igen Pegasus’ krop under mig. Jeg klamrede mig fast. Hesten drejede skarpt til højre. Hvalmonstret nåede ikke at reagere. En meteorit på størrelse med et koncertflygel ramte det med et enormt blodigt klask, og dragevingerne gik i stå midt i bevægelsen.

Vi havde ikke fløjet længe, før et ordentligt brag fik mig til at fare sammen. Himlen knitrede, og et lyn fik det til at se ud, som om hele universet krakelerede. Så blev alt sort.

Jeg vågnede ved lyden af musik. Jeg satte mig op og så i retning af lyden.

Et stykke derfra stod en mand og spillede trompet. Der lå noget foran ham. Pegasus.

”Hey! Gå væk! Du spiller ham lige ned i hovedet!” råbte jeg. ”Hvad tænker du på? Det er et følsomt dyr.”

Jeg gik tættere på. Pegasus rørte sig ikke. Han var vel ikke død? Tanken gjorde mig uventet svag i benene. Han måtte ikke være død. Hvordan skulle jeg nu komme hjem? Jeg gav manden et hårdt skub, så han tabte trompeten.

Pegasus’ venstre vinge sad i en helt forkert vinkel. Den var brækket, men han var i live.

”Hvad hedder du?” spurgte jeg.

Han samlede trompeten op og spillede fire toner. En lav, to høje og den lave igen. E B B E

”Ebbe?” gættede jeg.

Han tog trompeten fra munden og rakte mig hånden. Jeg ignorerede den.

”Kan du ikke se, at hesten lider? Og så står du og laver sjov med dit navn. Er det her sjovt?” Jeg pegede på Pegasus.

”Jeg hjalp,” svarede han.

”Ved at trutte ham ned i hovedet?”

”Min musik lindrer smerter. Men det er du nok for ung til at forstå.”

Jeg målte ham med øjnene. Så meget ældre kunne han heller ikke være. Jeg så foragteligt på ham.

Ebbe spillede igen uden at tage øjnene fra mig. Provokerende. Pegasus’ vejtrækning blev roligere. Det så ud til at hjælpe.

”Hvor finder jeg en hestedoktor?” spurgte jeg.

Ebbe tog trompeten fra munden. ”Hvad tror du selv?”

Han gik mig virkelig på nerverne.

”Hvis jeg vidste det, spurgte jeg nok ikke én som dig,” snerrede jeg hvast.

Han lo. Og hans latter var så smittende, at jeg måtte bide mig i kinden for ikke at smile.

Vi hjalp hinanden med at få Pegasus hjem i Ebbes stald, og han tilbød mig, at jeg kunne blive der for natten.

”Jeg har en god og en dårlig nyhed,” sagde han næste morgen. ”Hm?”

”Den gode er, at dine egne endnu ikke ved, at du er væk. Den dårlige er, at det finder de nok ud af før eller siden. Pegasus kommer ikke i luften før tidligst om tre uger.”

”Tre uger! Hvad ved du overhovedet om sådan noget? Jeg skal tale med en hestedoktor i dag. Så snart Pegasus er rask, flyver vi tilbage.”

Han smilede. ”Lyra, min ven. Du ved, at der findes en ’hestedoktor’, men ikke at lyden fra en trompet kan hele et sår ...”

Jeg fnøs. Jeg ville være hård, men alle gårdsdagens oplevelser løb gennem mit hoved, og jeg følte mig pludselig lille og meget alene. Hvordan kunne jeg overhovedet vende hjem efter det, der var sket?

Han måtte have set det i mit ansigt, for han lagde en hånd over min og klemte den blidt.

Efter morgenmaden hjalp vi hinanden med at forbinde Pegasus' vinge. Mens Ebbe spillede sin helbredende melodi, fortalte jeg ham om musikitterne, Borgen og landsbyen.

Samme aften da jeg skulle sove, kunne jeg ikke lade være med at tænke på hans varme hånd oven på min. Jeg greb mig selv i at ønske, at den lå der endnu.

Dagene gik med at pleje Pegasus' vinge. Og musik. Masser af musik. Ebbe havde fået en bestillingsopgave af kejseren, så han brugte mange timer på at komponere nye melodier. Jeg hjalp ham med at skrive noderne ind, så snart han havde spillet dem. Vi kunne sidde i timevis sådan uden at tale, i dyb koncentration. Jeg skrev, han spillede. Øjenkontakten var nok til, at vi kunne se, om vi havde forstået hinanden.

Det begyndte langsomt at gå op for mig, at Pegasus' brækkede vinge var det mindste af mine problemer. Det egentlige problem var begyndt at røre på sig inden i mig selv. Og det var langt mere alvorligt og forbudt. Jeg forsøgte at undertrykke det. Tænke på noget andet. Men uanset hvor meget jeg anstrengte mig, dukkede følelsen op igen, så snart vi fik øjenkontakt. Jo mere jeg forsøgte at sige til mig selv, at det hele var indbildning, jo værre blev det.

En aften, da vi gik tur under stjernerne, lagde Ebbe armen om min skulder og så på mig. Stjernerne glimtede i hans øjne, og hans ansigt kom nærmere. Jeg vidste, det var forkert, men jeg gav pokker i Kong Aegon!

Ebbes næse rørte min, og jeg mærkede hans varme ånde på mit ansigt. Han kyssede mig. Jeg ignorerede den del af mig, der skreg, at jeg skulle skubbe ham væk. I stedet trak jeg ham helt ind til mig og kyssede ham tilbage. Jeg lukkede øjnene, og lige dér under stjernerne ønskede jeg, at natten ville vare evigt.

Næste morgen kom de. Seks musikitter i sølvrustninger landede foran Ebbes hus. Det buldrede på døren.

"Luk op. Vi ved, du er derinde, Lyra. Kom herud!"

Vi trådte udenfor. En soldat greb fat i min arm og hev mig op på sin triolhest, selvom jeg sprællede, spyttede og skreg.

"Slip mig!" råbte jeg. "Lad mig være. Jeg vil ikke med."

Soldaten nikkede til en musikit, der hidtil havde holdt sig i baggrunden. Det var Doktor Hersion fra hospitalsfløjen. Han stak en sprøjte i min arm, og jeg mærkede, hvordan mine muskler blev slappe.

De trak Pegasus ud af stalden, og på et øjeblik var vi i luften alle syv. Mine øjenlåg blev tunge, men jeg kæmpede mod medicinen i mit blod og tvang øjnene op. Fortvivlelsen brændte i mig.

”Ebbe!” råbte jeg.

”Lyra!” lød det desperate svar, og alt forsvandt i tåger.

Da jeg vågnede, lå jeg på en briks i en mørk og kold celle. Mester Gabriel sad på en stol over for mig. Hans øjne var røde, som om han havde grædt.

”Lyra,” sagde han. ”Du skal for Rådet om lidt.”

Kong Aegon skulle personligt føre min sag.

”Lyra Harpiensdatter. Du er anklaget for at have bortført og beskadiget en triolhest. Du er endvidere tiltalt for at indgå en alliance med et menneske, hvilket ifølge vore love er højforræderi. Hvordan stiller du dig til anklagen?”

”Det var et uheld,” svarede jeg. Jeg forklarede, at Pegasus nærmest havde bedt mig om at sætte mig op på hans ryg, og at jeg derefter ikke kunne styre ham. Især ikke da himmelmonsteret kom efter os.

Kong Aegon bankede en hammer i bordet.

”Du indrømmer, at du stjal hesten, beskadigede den og førte den ned til jorden?”

”Ja, jeg ... altså, det var et uheld.”

”Og mennesket?”

Jeg rødmede, men tvang mig til at møde kong Aegons grå øjne. ”Ebbe hjalp mig med at helbrede Pegasus.”

Min stemme blev tyk, da jeg nævnte hans navn. For mit indre øre genlød hans fortvivlede råb: Lyra!

”Du indgik altså en alliance?”

”Jeg ...” Det var håbløst at forklare.

”Straffen for højforræderi er døden,” sagde Aegon. ”Men fordi du er mindreårig, vil vi nøjes med at idømme dig flyveforbud. For bestandigt!”

Med disse ord hamrede han hammeren i bordet igen.

”Du fortsætter dit arbejde som hestepasser i stalden, men kun inden-dørs. Du fratages al musikundervisning med virkning fra i dag.”

Min mor smilede lettet til mig da de førte mig tilbage i cellen, men jeg lavede min mest rasende grimasse til hende.

Nu sidder jeg og fortryder det. Mit hårde blik. Hun var jo bare lettet over, at jeg ikke skulle dø.

Samme aften kommer Mester Gabriel.

"Det er pudsigt. Jeg spillede selv trompet engang," siger han.
Jeg har ikke lyst til at tale om det.
"Du tager det flot."
"Jeg tager det slet ikke," svarer jeg heftigt.
Han nikker. "Jeg tænkte nok, at du havde det sådan."
Jeg trækker benene op under mig og stirrer vredt ind i væggen.
"Ved du, at de slagter Pegasus til næste månefest?" spørger han
stiltfærdigt.

Jeg knytter hænderne og hamrer en næve ind i muren, før jeg kan tale. ”Mester Gabriel, hvis du ikke vil mig andet end at dreje kniven i såret, så ønsker jeg ikke dit selskab.”

Han rømmer sig og smiler. Jeg fnyser. Vi sidder i tavshed nogle minutter, så rejser han sig fra sin stol og sætter sig ved siden af mig på sengen. Han lader sit nøgleknippe vandre mellem hænderne, mens han taler.

”Jeg burde egentlig ikke fortælle det her, men jeg er jo bare en gammel mand, der snakker. Ser du, her til aften havde jeg ansvaret for at låse af til stalden. Oven på alle de dramatiske begivenheder i dag, må jeg have glemt det.” Han ryster på hovedet.

Jeg retter mig op i sengen.

”Men nu er det blevet sent. Jeg vil gå til ro, Lyra,” sukker Mester Gabriel. Han giver mig et kejtet kram. ”Jeg håber, dit liv bliver lykkeligere end mit.”

Med disse ord går han.

På sengetæppet ligger nøglerne.

LæseRaketten 2014

1. oplag

© Forfattere, illustratører,
fotografer og IBIS

ISBN: 978-87-87804-04-2

En særlig tak til forfattere og illustratører,
som har stillet deres materiale gratis til rådighed.
Desuden tak til Eva Mondrup for grundig
korekturlæsning.

Indholdet i LæseRaketten 2014 er udelukkende
IBIS' og forfatternes ansvar og kan på ingen måde
ses som et udtryk for donorerers eller sponsoreres
synspunkter.

LæseRaketten 2014 er udgivet med støtte fra
Danida og Center for Undervisningsmidler.

Redaktion

Helle Gudmandsen, Line Agerlin Trolle
og Dorthe Nielsen

Foto

William Vest-Lillesøe, Dorthe Nielsen, Lotte Ærsøe,
Fabiola Villarreal Núñez, Hanne Selnæs,
Kathrine Dalsgaard,
Forsidefoto: William Vest-Lillesøe, IBIS

Grafisk tilrettelæggelse

OKTAN, Peter Waldorph

Tryk

Nørhaven Paperback A/S
Printed in Denmark

Distribution

IBIS
Vesterbrogade 2B
1620 København V
Tlf.: 3535 8788
www.ibis.dk

På heleverdeniskole.dk
finder du historier, film,
billeder og opgaver til
ALLE klassetrin

IBIS
Uddannelse skaber udvikling

Karefa

I år tager LæseRaketten dig med til Sierra Leone i Vestafrika - et smukt land med hvide strande, høje bjerge og en undergrund fuld af diamanter og guld. Alligevel er Sierra Leone et meget fattigt land, hvor mange børn ikke går i skole.

Nogle af Sierra Leones børn inviterer dig på besøg i deres liv og hverdag. De fortæller også om deres håb og drømme om fremtiden.

Jesse

Du kan blandt andre møde Karefa, der graver guld hver dag efter skole. Jesse, der gerne en dag vil opleve andre lande i verden. Memunatu, der er kommet med på et særligt fodboldhold. Og Musu, der har en stor drøm.

I LæseRaketten er der også magiske historier, gysere og eventyr, som danske forfattere har skrevet til jer.

Memunatu

Alle børn i verden skal i skole inden år 2015 - det har verdens ledere lovet. Men 57 millioner børn i verden går stadig ikke i skole. Det betyder, at 108 børn skal begynde i skole hvert minut i hele år 2014, for at vi når det. Så vi har travlt!

Når du læser i LæseRaketten, er du med til at skabe opmærksomhed på, at alle børn har ret til at gå i skole.

Musu

Rigtig god fornøjelse med LæseRaketten 2014!